

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická a dřevařská

**Informační toky spojené s podporou rozvoje ekosystémových služeb z hlediska státní
správy lesů působící v regionech Kladensko a Rakovnicko**

Diplomová práce

Autor: Bc. Antonín Franěk

Vedoucí práce: RNDr. Marcel Riedl, CSc.

2024

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Antonín Franěk

Lesní inženýrství

Název práce

Informační toky spojené s podporou rozvoje ekosystémových služeb z hlediska státní správy lesů působící v regionech Kladensko a Rakovnicko

Název anglicky

Information flows associated with supporting the development of ecosystem services from the point of view of the state forest administration operating in Kladno and Rakovník region

Cíle práce

Cílem práce je analýza informačních toků spojených s podporou rozvoje ekosystémových služeb z hlediska orgánů státní správy ve vazbě na další subjekty působící v lesním hospodářství, zejména drobné vlastníky lesů a odborné lesní hospodáře v regionech Kladensko a Rakovnicko a navrhnout změny ke zvýšení efektivity a zacílení této podpory.

Metodika

Práci napište v souladu s formálními požadavky uvedenými v doporučených pravidlech pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD. Postup při vypracování a dosahované výsledky průběžně konzultujte s vedoucím práce.

Doporučuje se zpracovat práci v následujících etapách:

Zpracování úvodní rešerše zaměřené na služby lesních ekosystémů a nástroje sloužících k jejich podpoře.

V praktické části analyzujte vybrané orgány státní správy a další subjekty (vlastníci lesa a odborní lesní hospodáři) působící ve zvolených regionech. S využitím dotazníku zjistíte vnímání důležitosti ekosystémových služeb z pohledu jednotlivých stakeholderů a nejčastější problémy spojené s jejich poskytováním ve zvolených regionech.

U skupiny drobných vlastníků lesa proveďte kvalitativní výzkum formou hloubkového interview v rozsahu pěti reprezentantů s cílem zjistit, jaké nástroje a informace ze strany státní správy lesů a odborných lesních hospodářů nejvíce mohou pomoci při podpoře jejich aktivit souvisejících s poskytováním ekosystémových služeb.

Následně bude provedeno zpracování, vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření a kvalitativního výzkumu a budou se formulovat konkrétní návrhy týkající se formy a obsahu informačních toků mezi jednotlivými stranami tak, aby se efektivně podpořil rozvoj ekosystémových služeb lesa ve zvolených regionech.

Diskuze a závěr – rekapitulace dosažených výsledků a význam pro širší praxi.

Harmonogram:

do 5.9.2023 zpracování rešerše zaměřené na služby lesních ekosystémů a nástroje sloužících k jejich podpoře.

Do 10.11.2023 analýza orgánů státní správy a vlastníků lesa a odborných lesních hospodářů působících ve zvolených regionech.

Do 20.12.2023 provedení dotazníkového šetření zaměřené na význam ekosystémových služeb u zvolených stakeholderů.

Do 10.1.2024 analýza a zpracování dat z dotazníkového šetření.

Do 10.2.2024 uskutečnit hloubková interview u vybraných vlastníků lesa. Do

15.3.2024 odevzdání pracovní verze práce.

Do 10.4.2024 odevzdání finální verze DP.

Doporučený rozsah práce

60 stran

Klíčová slova

ekosystémové služby, vlastník lesa, státní správa lesů, odborný lesní hospodář

Doporučené zdroje informací

BÁRTOVÁ, Hilda; BÁRTA, Vladimír. *Marketingový výzkum trhu..*

CAYWOOD, C L. Public relations : řízená komunikace podniku s veřejností. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-886-4.

FREY, P. Marketingová komunikace: nové trendy a jejich využití, 1.vyd. Praha: Management Press, 2005, 111s., ISBN 80-7261-129-1

Hugosson, M. Ingemarson, F. 2004. Objectives and motivations of small-scale forest owners; theoretical modelling and qualitative assessment. *Silva Fennica* 38(2): 217–231

JACOBS, Sander; DENDONCKER, Nicolas; KEUNE, Hans. *Ecosystem services : global issues, local practices*. New York: Elsevier, 2014. ISBN 978-0124199644.

KAREIVA, Peter M.; TALLIS, Heather M.; RICKETTS, Taylor H.; DAILY, Gretchen C.; POLASKY, Stephen. *Natural capital : theory & practice of mapping ecosystem services*. Oxford: Oxford University Press, 2011. ISBN 978-0-19-958900-5.

MYNÁŘOVÁ, L. KOZEL, R. SVOBODOVÁ, H. Moderní metody a techniky marketingového výzkumu. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3527-6.

NELSON, John; FARRINGTON, John. *Information exchange networking for agricultural development*. WAGENINGEN: CTA, 1994.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – FLD

Vedoucí práce

RNDr. Marcel Riedl, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 18. 7. 2023

doc. Ing. Roman Dudík, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 7. 2023

prof. Ing. Róbert Marušák, PhD.

Děkan

V Praze dne 04. 04. 2024

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Informační toky spojené s podporou rozvoje ekosystémových služeb z hlediska státní správy lesů působící v regionech Kladensko a Rakovnicko vypracoval samostatně pod vedením RNDr. Marcela Riedla, CSc. a použil jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že zveřejněním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.
V..... dne.....

Podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl vyjádřit své poděkování vedoucímu mé diplomové práce, RNDr. Marcelu Riedlovi, CSc., za jeho cenné rady, připomínky a metodické vedení, které mi byly v průběhu řešení diplomové práce neocenitelnou pomocí. Rovněž děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli své cenné informace, jež mi umožnily dokončit tuto práci

Abstrakt:

Diplomová práce se zaměřuje na analýzu informačních toků spojených s podporou rozvoje ekosystémových služeb z hlediska státní správy lesů a dalších subjektů jako jsou drobní vlastníci lesa a odborní lesní hospodáři v regionech Kladensko a Rakovnicko. Struktura práce je rozdělena do dvou částí, přičemž první část je teoretická a slouží jako úvod do problematiky. Obsahuje také obecnou charakteristiku, která se zabývá vysvětlováním pojmu komunikace a jejího dělení, přiblížením termínů kvantitativního a kvalitativního výzkumu, ekosystémových služeb a popis jednotlivých subjektů, jako jsou odborní lesní hospodáři (OLH), drobní vlastníci lesa (DVL) a orgány státní správy lesů (OSSL). Následně se teorie věnuje metodám osobního a dotazníkového šetření, které jsou klíčové pro pochopení postupu výzkumu.

Druhá část je rozdělena do pěti kapitol První část se zabývá prezentací výsledků dotazování provedeného v rámci celostátního průzkumu od obcí s rozšířenou působností, a také výsledků získaných z Kladenského a Rakovnického regionu. Ve druhé části je kladen důraz na dotazování odborných lesních hospodářů týkající se ekosystémových služeb lesa a souvisejících plateb. Třetí část analyzuje názory drobných vlastníků lesa na ekosystémové služby a s platbami s nimi spojenými. V čtvrté části práce je zkoumáno vnímání důležitosti ekosystémových služeb lesa u návštěvníků lesa. Poslední část porovnává vnímání důležitosti ekosystémových služeb lesa u odborných lesních hospodářů, drobných vlastníků lesa a návštěvníků lesa. Výsledky celého výzkumu jsou dále diskutovány, přičemž jsou zde prezentovány konkrétní návrhy na zlepšení aktuální situace.

Klíčová slova: ekosystémové služby, vlastník lesa, státní správa lesů, odborný lesní hospodář

Abstract:

The thesis focuses on analyzing information flows related to supporting the development of ecosystem services from the perspective of forest administration and other entities such as small forest owners and professional forest managers in the Kladno and Rakovník regions. The structure of the thesis is divided into two parts, with the first part being theoretical and serving as an introduction to the issue. It also includes a general overview that explains the concept of communication and its division, an introduction to the terms quantitative and qualitative research, ecosystem services, and a description of individual subjects such as professional forest managers, small forest owners, and state forest administration. Subsequently, the theory focuses

on methods of personal and questionnaire surveys, which are crucial for understanding the research procedure.

The second part is divided into five chapters. The first part presents the results of surveys conducted as part of a nationwide survey from municipalities with extended powers, as well as results obtained from the Kladno and Rakovník regions. The second part deals with questioning of professional forest managers regarding forest ecosystem services and related payments. The third part analyzes the opinions of small forest owners on ecosystem services and associated payments. The fourth part examines the perception of the importance of forest ecosystem services among forest visitors. The final part compares the perception of the importance of forest ecosystem services among professional forest managers, small forest owners, and forest visitors. The results of the entire research are further discussed, with specific suggestions for improving the current situation presented.

Key words: ecosystem services, forest owner, state forest administration, professional forest manager

Obsah

Úvod.....	12
Cíle práce	14
1. Teoretická část	15
1.1. Ekosystémové služby lesa.....	15
1.1.1. Produkční služby	15
1.1.2. Regulační služby	15
1.1.3. Podpůrné služby	16
1.1.4. Kulturní služby.....	16
1.2. Definice drobného vlastníka lesa	17
1.3. Obecná charakteristika odborného lesního hospodáře	18
1.4. Veřejná a státní správa	20
1.4.1. Základní charakteristika veřejné správy.....	21
1.4.2. Základní charakteristika státní správy	22
1.4.3. Klasifikace státní správy	22
1.4.4. Rozdělení vykonavatelů státní správy	22
1.4.5. Zaměření činnosti státní správy.....	23
1.4.6. Orgán veřejné správy	23
1.5. Definice pojmu informační toky	24
1.5.1. Kategorie informačních toků.....	26
1.5.1.1. Informační toky verbální.....	26
1.5.1.2. Informační toky neverbální	26
1.5.2. Analýza informačních toků mezi OLH, OSSL a DVL	27
1.6. Charakteristika výzkumného přístupu.....	28
1.6.1. Klasifikace výzkumu podle metody provádění	28
1.7. Vztah s veřejností.....	29
1.8. Dotazníkové metody ve výzkumu.....	31
1.8.1. Problémy při provádění dotazníkového šetření.....	32
2. Praktická část	33
2.1. Zpracování dotazníku pro ORP.....	33
2.2. Dotazník pro OLH.....	40
2.3. Dotazník pro drobné vlastníky lesa.....	47
2.4. Tabulka pro návštěvníky lesa.....	56
2.5. Subjektivní hodnocení ekosystémových služeb lesa od OLH, DVL a návštěvníků lesa	57
3. Diskuze.....	58
4. Závěr	64

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Obrázek 1 Schéma vazby mezi ekosystémovými službami a prvky určujícími kvalitu života a blahobytu [38]	17
Obrázek 2 Schéma veřejné správy [35]	21
Obrázek 3 Schéma informačních toků [36].....	25
Obrázek 4 Obecné schéma informačních toků verbálních [4]	26
Obrázek 5 Schéma informačních toků neverbálních [37]	27
Obrázek 6 Schéma postupu výzkumu [41]	32
Obrázek 7 Časová náročnost agendy související s činností OLH.....	33
Obrázek 8 Komunikace v rámci SSL.....	35
Obrázek 9 Kolik procent tvoří jednotlivé formy poskytovaného poradenství	36
Obrázek 10 Využívané informační zdroje	37
Obrázek 11 Frekvence poskytovaných informací	38
Obrázek 12 Opatření pro efektivitu práce	39
Obrázek 13 Sankce.....	39
Obrázek 14 Hodnocení ekosystémových služeb od OLH.....	40
Obrázek 15 Hodnocení ekosystémových služeb od DVL.....	47
Obrázek 16 Hodnocení ekosystémových služeb od návštěvníků lesa	56
Obrázek 17 Subjektivní hodnocení ekosystémových služeb lesa od OLH, DVL a návštěvníků lesa....	57

Seznam použitých zkratk a symbolů

OLH – odborný lesní hospodář

PR – public relations

DVL – drobný vlastník lesa

MZE – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

ORP – obec s rozšířenou působností

SSL – státní správa lesů

LH – lesní hospodářství

Úvod

Informační toky představují pohyb informací mezi různými subjekty nebo prvky v určitém systému nebo prostředí. Tyto toky mohou zahrnovat přenos dat, zpráv, nápadů, znalostí nebo jiných forem informací, které jsou využívány k podpoře činností, rozhodování a komunikace. Informační toky mohou probíhat jak v rámci jedné organizace nebo instituce, tak i mezi různými organizacemi, sektory nebo dokonce zeměmi. Jsou klíčovým prvkem v procesu sdílení informací a umožňují efektivní fungování a koordinaci mezi různými aktéry v daném prostředí.

Díky informačním tokům se usnadňuje sdílení znalostí, koordinace úkolů, řízení procesů a rozhodování. Tyto toky mohou být formální, jako jsou oficiální kanály komunikace v rámci organizace, nebo neformální, jako jsou náhodné rozhovory nebo sociální interakce mezi jednotlivci. Informační toky mohou být také jednosměrné, kdy informace proudí pouze jedním směrem, nebo vícesměrné, kdy se informace pohybují mezi různými subjekty v obou směrech. Jsou důležitým prvkem pro efektivní řízení a strategické plánování v organizacích a umožňují rychlé a přesné rozhodování na základě aktuálních informací.

Ekosystémové služby lesa jsou důležité pro udržení ekologické stability a poskytují řadu prospěchů nejen lidské společnosti, ale i celému životnímu prostředí. Lesy, jako komplexní ekosystémy, poskytují širokou škálu služeb, které zahrnují například regulaci klimatu, ochranu před erozí, zachycování a ukládání oxidu uhličitého, zlepšování kvality vody a biodiverzitu. Tyto služby jsou klíčové pro udržení ekologické rovnováhy a fungování ekosystémů.

Ekosystémové služby lesa jsou také spojeny s ekonomickým a sociálním prospěchem. Lesy poskytují suroviny pro průmysl, jako je dřevo a biomasa, a slouží jako základ pro turistiku, rekreaci a další venkovní aktivity. Zároveň jsou lesy důležité pro kulturní dědictví a estetickou hodnotu, kterou přináší do krajín a městských prostorů. Celkově lze říci, že ekosystémové služby lesa jsou nepostradatelné pro udržitelný rozvoj a kvalitu života na naší planetě.

Regiony Kladensko a Rakovnicko jsou známé svou významnou lesní krajinou a vysokým podílem lesních pozemků. Lesní plochy v těchto oblastech představují důležitou součást jejich krajinného rázu a ekonomiky.

Lesní pozemky v regionu Kladensko a Rakovnicko nejsou pouze zdrojem dřevní hmoty, ale plní také další funkce. Patří sem ochrana přírody a krajiny, regulace vodního režimu, ochrana před erozí půdy a zachování biodiverzity.

Tyto lesní pozemky jsou využívány nejen pro dřevařské účely, ale také pro rekreační aktivity, jako jsou turistika, cykloturistika, sběr lesních plodů a houbaření. Lesy v regionu

Kladensko a Rakovnicko tak představují důležitý zdroj obživy pro místní obyvatele a současně nabízejí možnost relaxace a rekreace v přírodě.

Cíle práce

Cílem této práce je provést komplexní analýzu toků informací, které jsou klíčové pro podporu rozvoje ekosystémových služeb, a to zejména z hlediska orgánů státní správy v oblastech lesního hospodářství. Důraz je kladen na to, jak tyto informace proudí mezi různými subjekty, včetně drobných vlastníků lesů a odborných lesních hospodářů, a jakým způsobem jsou využívány a interpretovány. Tato analýza se zaměřuje na konkrétní regiony, a to Kladensko a Rakovnicko, aby se dalo lépe porozumět specifikům a potřebám daných lokálních prostředí. Na základě zjištěných dat se následně zhotoví návrh na konkrétní opatření a změny, které by mohly přispět k efektivnějšímu a cílenějšímu zajištění podpory rozvoje ekosystémových služeb v těchto oblastech.

Při analýze informačních toků se zaměříme nejen na samotné orgány státní správy, ale i na další subjekty působící v lesním hospodářství, jako jsou OLH, drobní vlastníci lesa a veřejnost. Důraz se klade na identifikaci překážek či nedostatků v přenosu informací a porozumění potřebám a očekáváním jednotlivých účastníků. Na základě této analýzy bude možno navrhnout konkrétní opatření, která by mohla vést ke zlepšení efektivity a účinnosti podpory rozvoje ekosystémových služeb v daných regionech. Zároveň se budou zkoumat možnosti využití různých metod a komunikačních kanálů k optimalizaci přenosu informací a zvýšení zapojení všech relevantních subjektů.

1. Teoretická část

1.1. Ekosystémové služby lesa

Ekosystém je složitý dynamický systém, který zahrnuje interakce mezi společenstvy rostlin, živočichů, mikroorganismů a neživým prostředím (například půda, voda, vzduch). Tato interakce umožňuje oběma složkám, živým i neživým, vzájemně ovlivňovat se a vytvářet fungující ekosystém s určitými vlastnostmi a funkcemi. [38]

Ekosystémové služby jsou různorodé prospěšné funkce a hodnoty, které ekosystémy poskytují lidem a společnosti. Tyto služby se dělí do čtyř základních skupin podle toho, jakým způsobem přispívají k prospěchu lidí:

1. **Produkční služby** (provisioning services):
  - Potrava, voda apod.
2. **Regulační služby** (regulating services):
  - Regulace záplav, sucha, degradace půdy a chorob
3. **Podpůrné služby** (supporting services):
  - Vytváření půdy a koloběh živin
4. **Kulturní služby** (cultural services):
  - Rekreační, duchovní, náboženské a jiné nemateriální hodnoty [38]

1.1.1. Produkční služby

Produkční služby zahrnují veškeré produkty získané z ekosystému. [38] Do produkčních služeb patří široká škála produktů získaných z ekosystému, mezi něž patří potraviny, dřevo a vláknina, palivo, genové zdroje, léčebné a chemické látky, okrasné materiály a sladká voda. V rámci lesních ekosystémů spadají mezi poskytované funkce potraviny jako lesní plody, zvěř, houby a bylinky. Zejména dřevo a vláknina pro výrobu buničiny představují ekonomicky významné produkty lesních ekosystémů. Důležitým zdrojem biopaliv se staly těžební zbytky, jako jsou větve, pařezy a jiné zbytkové biomasy po lesnických operacích. Lesy také poskytují různé dekorativní materiály, včetně lišejníků, šišek a stromků. [39]

1.1.2. Regulační služby

Mezi zásadní regulační funkce lesů lze zařadit regulaci kvality ovzduší, regulaci vodních toků a udržování čistoty vody. Lesy mají taktéž významnou úlohu při regulaci klimatu a teploty, což je zvláště důležité v okolí obytných oblastí. Současně mohou působit jako ochrana před silnými větry. Svoji roli hrají i při regulaci přírodních katastrof, což zahrnuje například sesuv

půdy nebo sněhovou lavinu. Důležitou vlastností je i ochrana proti škůdcům a zároveň jsou i vhodným stanovištěm pro opylovače, především v oblastech poblíž lesního okraje. [39]

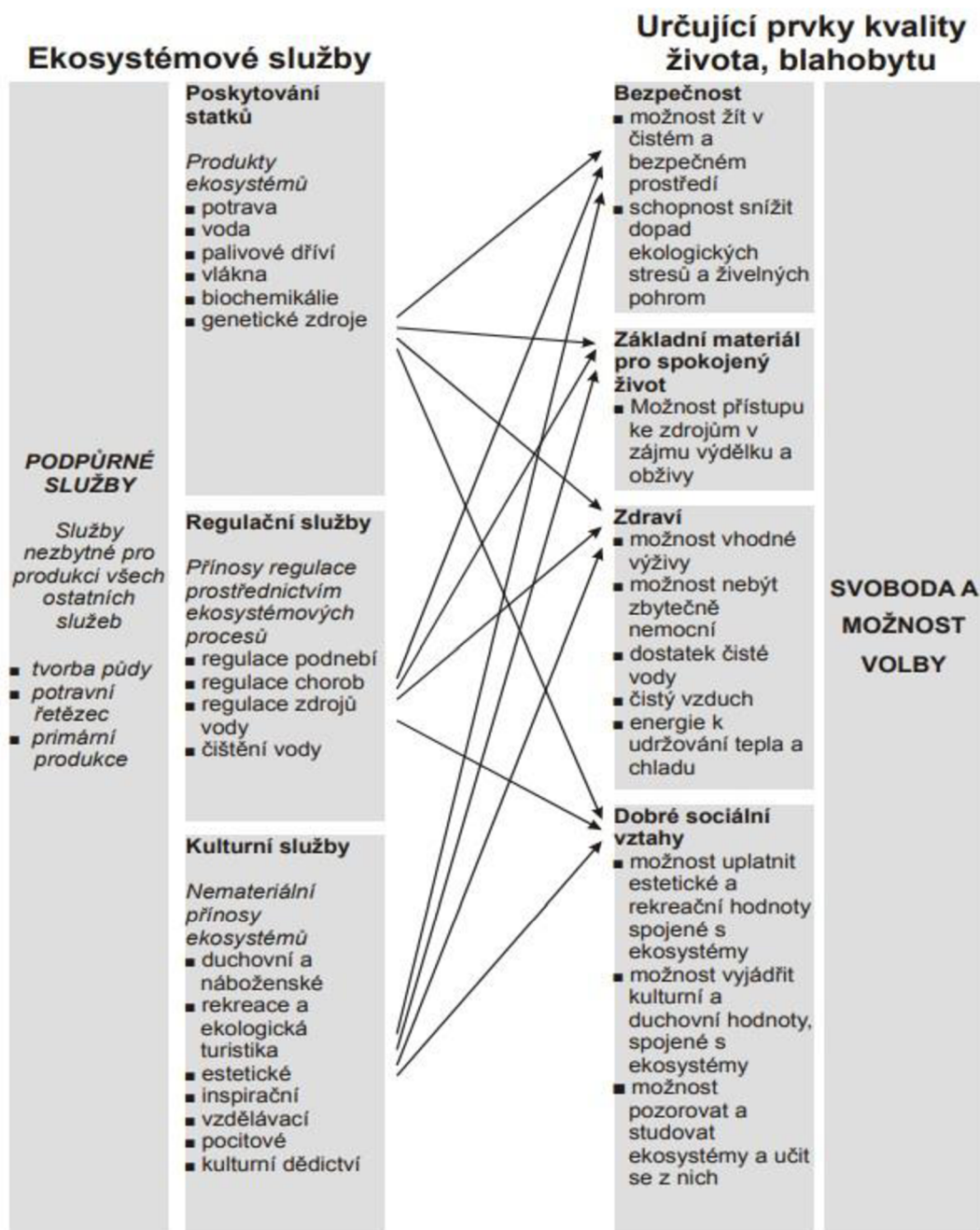
1.1.3. Podpůrné služby

Podpůrné služby lesa, které jsou zahrnuty v rámci ekosystémových služeb, jsou klíčové pro udržení funkcionality celého ekosystému. Patří sem činnosti, které podporují a umožňují poskytování ostatních služeb, ať už se jedná o produkční, regulační nebo kulturní služby. Mezi podpůrné služby patří například procesy spojené s vytvářením půdy a koloběhem živin v ekosystému lesa. Tyto činnosti mají klíčový vliv na stabilitu a životaschopnost lesního prostředí a přispívají k udržení biodiverzity a ekologické rovnováhy. Podpůrné služby tak hrají důležitou roli v udržitelném fungování lesních ekosystémů a v zajištění jejich dlouhodobé stability a prosperujícího rozvoje. [40]

1.1.4. Kulturní služby

Kulturní služby v rámci ekosystémových služeb lesa představují nehmotné přínosy, které lidé získávají z lesního prostředí. Tyto služby zahrnují duchovní obohacení, rozvoj poznávacích schopností, reflexi, rekreaci a estetické zážitky. Jedná se o přínosy, které přispívají k lidskému blahobytu a kvalitě života prostřednictvím propojení s přírodou a poskytují emocionální, kulturní a estetické hodnoty. Mezi kulturní služby lesních ekosystémů patří například možnost procházek v lese, relaxace v přírodě, estetické vnímání přírodních krajín, a také duchovní zážitky spojené s pobytem v lese, jako je například meditace nebo duševní obnova. Tyto služby přispívají k celkovému pocitu spokojenosti [40]

Obrázek 1 Schéma vazby mezi ekosystémovými službami a prvky určujícími kvalitu života a blahobytu [38]

1.2. Definice drobného vlastníka lesa

Drobný vlastník lesa je obvykle jednatel nebo malá skupina jednotlivců, kteří vlastní pozemky lesa. Tito vlastníci mají obvykle menší lesní pozemky, které mohou sloužit k rekreačním účelům, dřevařským činnostem nebo jiným místním potřebám.

Drobnými vlastníky lesů jsou označeni ti, kteří vlastní lesní pozemky o rozloze do 50 hektarů. [34]

1.3. Obecná charakteristika odborného lesního hospodáře

Podle ustanovení zákona č. 289/1995 je vlastník lesa povinen zabezpečit, aby lesy byly řádně hospodařeny ve spolupráci s odborným lesním hospodářem. Tato osoba je odpovědná za udržení lesního hospodaření na profesionální úrovni a zároveň poskytuje majitelům lesů pomoc, aby se vyvarovali situací, kdy by mohli být potrestáni peněžní pokutou kvůli nevhodné péči o les. [21,22]

V souladu s ustanoveními zákona platného od roku 1995, pokud vlastník lesa nenominoval odborného lesního hospodáře sám, funkci tohoto odborníka ve svých lesích vykonává právnická osoba, která má právo hospodařit ve státních lesích v daném území. To platí v případě, že orgán odpovědný za správu lesů nestanoví jinou právnickou nebo fyzickou osobu k vykonávání této funkce. [21]

Konkrétní body lesního zákona č. 289/1995 Sb. ohledně práce OLH:

1. Vlastník lesa je povinen zajistit hospodaření v lesích ve spolupráci s odborným lesním hospodářem, který garantuje odbornou úroveň hospodaření v souladu s platnými právními předpisy. [33]
2. Odborným lesním hospodářem může být osoba fyzická nebo právnická, která obdržela licenci od orgánu státní správy lesů podle příslušných ustanovení tohoto Zákona. [33]
3. Vlastník lesa má právo vybrat si odborného lesního hospodáře a je povinen oznámit jeho jméno orgánu státní správy lesů. Pokud vlastník lesa hospodaří podle plánu (§ 24 odst. 3), musí uzavřít smlouvu s odborným lesním hospodářem. Vlastník lesa splňující podmínky odborného lesnického vzdělání a praxe (§ 42) může vykonávat činnost odborného lesního hospodáře i bez licence vlastními silami. [33]
4. Zaměstnanec orgánu státní správy lesů nesmí vykonávat činnost odborného lesního hospodáře v lesích v obvodu působnosti tohoto orgánu, s výjimkou obhospodařování vlastního majetku. [33]
5. Každá změna v osobě odborného lesního hospodáře musí být vlastníkem lesa oznámena do 30 dnů orgánu státní správy lesů. [33]
6. Pokud vlastník lesa nenominoval odborného lesního hospodáře, jehož povinností je vykonávat činnost ve svých lesích, platí, že v lesích, kde je vyžadováno vypracování osnov (dle § 25 odst. 1), tuto funkci přebírá právnická osoba. Tato osoba má pravomoc hospodařit ve státních lesích v daném území, pokud orgán státní správy lesů nepověří jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Pověření vykonáváním funkce

odborného lesního hospodáře může být zrušeno na žádost samotného pověřeného odborného lesního hospodáře nebo na základě vlastní iniciativy orgánu státní správy lesů, pokud pověřená osoba nesplní své povinnosti podle stanovených právních předpisů. [33]

7. Náklady na činnost odborného lesního hospodáře, kterou vykonává právnická nebo fyzická osoba podle odstavce 6, jsou hrazeny státem, zatímco náklady na činnost odborného lesního hospodáře, kterou vykonává vlastník lesa, hradí tento vlastník. [33]

8. Hlavními úkoly odborného lesního hospodáře, jehož činnost je hrazena státem podle odstavce 7, jsou:

- a) *„sledovat stav lesa, upozorňovat vlastníka lesa na výskyt škodlivých činitelů a na škody jimi způsobené, navrhnout nezbytná kontrolní a ochranná opatření a při zvýšeném výskytu škodlivých organismů prokazatelně informovat orgán státní správy lesů*
- b) *upozorňovat vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé, vyznačovat těžbu nahodilou, kterou je nutno provést, a doporučit termíny a způsoby jejího zpracování a způsoby asanace vytěženého dříví*
- c) *navrhnout vlastníku lesa vhodný způsob a postup obnovy lesa a doporučovat vhodný reprodukční materiál a vhodnou dřevinnou skladbu k obnově lesa*
- d) *doporučovat vlastníku lesa provedení výchovných zásahů a na žádost vlastníka lesa zabezpečovat instruktáž k provedení výchovných zásahů v porostech do 40 let věku*
- e) *na žádost vlastníka lesa vyznačovat těžbu myšlnou a vyjadřovat se k návrhu těžby oznamované vlastníkem lesa orgánu státní správy lesů (§ 33 odst. 4)*
- f) *potvrzovat, zda činnosti, na jejichž provedení žádá vlastník lesa finanční prostředky podle zvláštních právních předpisů, jsou co do rozsahu a kvality provedeny v souladu s tímto zákonem a právními předpisy vydanými k jeho provedení*
- g) *na žádost vlastníka lesa spolupracovat s vlastníkem lesa při vedení lesní hospodářské evidence*
- h) *na žádost vlastníka lesa poskytovat vlastníkovi lesa odborné informace a doporučení při ochraně lesů, pěstebních a těžebních činnostech, v oblasti finančních podpor na hospodaření v lesích, při zpracování návrhů lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov a dalších činnostech souvisejících s hospodařením v lesích*

- i) vést evidenci o prováděných odborných úkonech a činnostech, uchovávat doklady vztahující se k těmto úkonům a činnostem po dobu nejméně 5 let a tuto evidenci včetně dokladů na vyžádání předložit orgánu státní správy lesů
- j) oznamovat orgánu státní správy lesů ukončení výkonu činnosti odborného lesního hospodáře, a to nejméně 30 dnů předem, pokud je mu tato skutečnost známa, jinak neprodleně po tom, co se o této skutečnosti dozví
- k) prokazatelně upozorňovat vlastníka lesa na porušení povinností stanovených tímto zákonem; pokud povaha porušené povinnosti umožňuje nápravu a vlastník lesa ji nesjedná v rozsahu a v termínu uvedeném v upozornění odborného lesního hospodáře, je odborný lesní hospodář povinen oznámit tuto skutečnost orgánu státní správy lesů.“

[33]

9. „Odbornými úkony a činnostmi odborného lesního hospodáře podle odstavce 8 písm. i) se rozumí zejména:

- a) sledování zdravotního stavu lesních porostů a upozorňování vlastníka lesa na výskyt škodlivých organismů
- b) upozorňování vlastníka lesa na nutnost provedení těžby nahodilé a vyznačování těžby nahodilé
- c) vyznačování těžby mýtní úmyslné
- d) zabezpečování instruktáže o provádění výchovných zásahů v porostech do 40 let věku
- e) navrhování vhodných způsobů a postupů obnovy lesa
- f) poskytování odborných informací vlastníku lesa při zpracování návrhů lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov“ [33]

10. Povinnosti odborného lesního hospodáře, jejichž financování zajišťuje vlastník lesa, jsou upřesněny v odstavci 8, a to v bodech a), b), c), f), h), i) a k) první věty. [33]

11. Ministerstvo určuje prostřednictvím příslušného právního předpisu konkrétní postupy pro výpočet nákladů spojených s činnostmi odborného lesního hospodáře v situacích, kdy tuto činnost hradí stát. [33]

1.4. Veřejná a státní správa

Obecně v jednotných státech, jako je například Česká republika, existují dvě úrovně veřejné vlády.

Ústřední vládu zahrnují ústřední volené orgány, jako je parlament, a ústřední výkonné orgány, jako je vláda, ministerstva a další ústřední úřady. Také sem patří decentralizované

administrativní jednotky státu, které vykonávají státní správu, jako jsou okresní úřady, finanční úřady, finanční ředitelství a podobně. [12]

Místní vládu tvoří volené a výkonné orgány obcí a případně u vyšších stupňů územní samosprávy. [12]

Obrázek 2 Schéma veřejné správy [35]

1.4.1. Základní charakteristika veřejné správy

Začneme tím, že neexistuje žádný právní předpis, který by komplexně reguloval a upravoval veřejnou správu. To znamená, že není žádná ústavní ani zákonná definice veřejné správy. [14]

V jednoduchosti lze definovat veřejnou správu jako řízení společnosti, které je systematicky organizováno ve strukturách státního aparátu. [13]

Obecně lze tento koncept formulovat následovně:

Komplex aktivit, které jsou úmyslné, avšak nejsou v pravomoci zákonodárství, soudnictví ani vlády a slouží k provedení rozhodnutí volených orgánů. Tyto aktivity jsou implementovány do praxe na základě ustanovení zákonů a podzákonných předpisů s cílem zabezpečit plnění úkolů ve veřejném zájmu, a to jak na úrovni státu, tak i na úrovni územní samosprávy. [14]

V demokratických zemích jsou organizační uspořádání veřejné správy a zásady její činnosti zakotveny v Ústavě a příslušných zákonech. Veřejná správa představuje soubor různých výkonných orgánů státu a na různých úrovních územní samosprávy s odlišnými úkoly, odpovědnostmi (například vůči voleným orgánům, nadřízeným orgánům ve veřejné správě atd.), přičemž státní správa má většinou rozhodující postavení jako hlavní realizátor politiky státu. [14]

Veřejná správa může být stručně popsána jako poskytování služeb veřejnosti, které slouží jednotlivcům, soukromým firmám, obcím a krajům. V podstatě tedy jde o službu, která je určena pro co nejširší veřejnost. [14]

Rozdělení veřejné správy zahrnuje dvě hlavní složky: státní správu a samosprávu. [14]

1.4.2. Základní charakteristika státní správy

Státní správa představuje část veřejné správy, kde jsou úkoly prováděny fyzickými osobami. Vzhledem k různorodým záležitostem, se kterými se občané na státní správu obrací, jsou informační obory zde velmi důležité. [14]

Podle Průchy je státní správa definována jako veřejná správa prováděná státem, která tvoří nepostradatelnou součást veřejné správy v každém státu. Její podstata, postavení a účel jsou odvozeny od státu a jeho moci a představuje jádro veřejné správy. Státní správa je specifickým typem společenského řízení prováděného státem. [14]

Ve státní správě jsou obsaženy orgány s různými pravomocemi:

- Orgány s všeobecnou působností, což zahrnuje ústřední vládu. [14]
- Orgány se specializovanou působností, mezi něž patří ministerstva a další centrální instituce. [14]

1.4.3. Klasifikace státní správy

Státní správa se může dělit podle subjektů, kteří ji vykonávají, na státní správu přímou a nepřímou. [15]

Přímou státní správu provádějí správní orgány jako organizační složky státu, zatímco nepřímou státní správu vykonávají subjekty, na něž byly zákonně delegovány určité pravomoci (například obce, kraje). [15]

1.4.4. Rozdělení vykonavatelů státní správy

Přímí vykonavatelé provádějí státní správu přímo, v zastoupení státu a bezprostředně. Mezi ně patří:

- Prezident České republiky
- Vláda České republiky
- Ministerstva a další centrální správní úřady
- Správní úřady s celostátní a regionální působností
- Nezávislé správní orgány
- Veřejné bezpečnostní sbory [16]

Státní správa může být realizována také nepřímo skrze subjekty, na něž byla na základě zákona delegována nebo přenesena. Tento přenos se především týká orgánů obcí a krajů. Nepřímými vykonavateli státní správy jsou také soukromoprávní subjekty, kterým byla svěřena část státní správy, například lesní stráž nebo lékaři při výkonu určitých úředních povinností. [16]

Nepřímými vykonavateli státní správy jsou orgány obcí, jako jsou obecní úřady nebo specifické orgány obce, a také orgány krajů, jako jsou krajské úřady nebo jejich specifické složky. Dále sem patří i soukromé osoby, buď fyzické nebo právnické, které vykonávají určité úkoly v rámci státní správy na základě přeneseného oprávnění. [16]

1.4.5. Zaměření činnosti státní správy

Aktivity státní správy mohou být rozděleny do dvou hlavních kategorií, a to na vnitřní a vnější činnost. [17]

Vnitřní činnost státní správy se zaměřuje na řešení vztahů a organizaci záležitostí uvnitř systému. Jejím hlavním cílem je zajištění efektivního fungování orgánů státní správy a zabezpečení správného chodu celého systému. [17]

Poliánova definice vnitřní správy zdůrazňuje, že se jedná o činnost spojenou s výkonem státní správy, která zahrnuje vztahy s fyzickými i právnickými osobami a plnění úkolů státních orgánů v rámci jejich výkonných a nařizovacích funkcí. [19]

Ve vnější sféře se státní správa zaměřuje především na interakce se svými příjemci, kteří jsou převážně jednotlivci a právnické subjekty, na něž se správa vztahuje. Tímto způsobem vznikají vztahy mezi státními orgány a těmito subjekty, kde stát působí jako činitel. [17]

1.4.6. Orgán veřejné správy

Základním pojmem ve veřejné a státní správě je správní úřad. Avšak kvůli častému nesprávnému používání tohoto termínu nebo jeho nesprávnému pochopení je důležité lépe objasnit jeho význam. Je také klíčové si uvědomit, že organizační struktura státní správy je dynamická a pružná. Kromě termínu "správní úřad" jsou také používány pojmy jako "správní orgán", "orgán veřejné správy" nebo "orgán státní správy". [18]

Nejširším pojmem je orgán veřejné správy, který zahrnuje správní úřady, orgány státního aparátu, jakož i subjekty územní samosprávy. Tyto subjekty mají oprávnění vykonávat státní správu, které jim bylo svěřeno na základě zákona. [18]

Termín správní úřad, původně označující orgán státní správy, představuje trvalou organizační jednotku, která má za úkol provádět veřejné úkoly. To umožňuje díky svému zákonnému oprávnění. [23]

Správní úřad dodržuje princip enumerativnosti ve veřejném právu tím, že vykonává své pravomoci pouze v rámci účelů, ke kterým mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a to v rozsahu, který mu byl přidělen. [20]

Správní úřady vykonávají své úkoly, které jsou jim svěřeny zákonem nebo na základě zákona prostřednictvím podzákonných předpisů. Jejich činnost, známá také jako státně-mocenský způsob, je definována rozsahem pravomocí, a to jak podle místa, tak podle povahy záležitosti. [17]

Správní úřady se tedy dělí do dvou kategorií. První je ústřední státní správa, která má pravomoci na úrovni celé České republiky, na rozdíl od místní státní správy, která působí pouze v určitých lokalitách republiky. [18]

Je zřejmé, že státní správu převážně realizují správní úřady. Provoz ústředních orgánů státní správy je především spojen s pravomocemi ministerstev, kde je ve vedení přítomný člen vlády, a rovněž s dalšími ústředními orgány státní správy, kde ve vedení není člen vlády. [18]

1.5. Definice pojmu informační toky

Informační toky jsou obecně chápány jako proces, během něhož dochází ke sdílení významů mezi jednotlivci za použití dohodnutých symbolů. [1]

Jak uvádí Clarke Caywod, civilizace je závislá na komunikaci, míru, spolupráci a nezbytném dosažení shody ve věcech společného zájmu. [2]

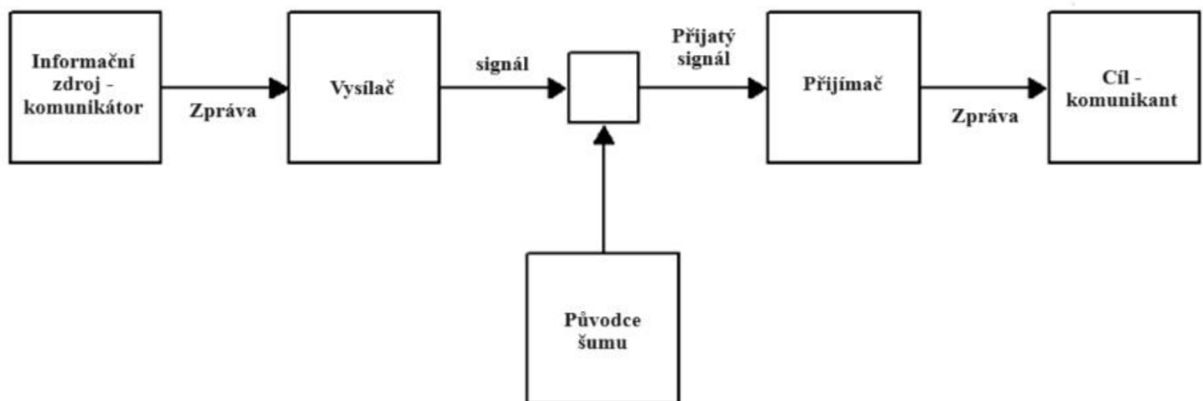
Model procesu informačních toků, který je dnes nejvíce využívaný, vznikl v roce 1949 na základě matematické teorie komunikace od Shannona a Weavera. Tento model se skládá ze sedmi hlavních částí: [3]

1. Komunikátor je osoba nebo subjekt, který vlastní výrobek, myšlenku nebo zdroje informací a je schopen vést debatu na dané téma.
2. Kódování se definuje jako proces převodu objektu komunikace do složitých kombinací symbolů, znaků a forem.
3. Zpráva je konečný produkt kódování, představuje objekt komunikace.
4. Kanál je prostředek, kterým jsou informace přenášeny ke komunikantovi.
5. Komunikant, tedy příjemce, který by měl nejen přijmout zprávu, ale také ji správně pochopit.

6. Zpětná vazba umožňuje oboustranné jednání, kde komunikace není pouze jednosměrná.

7. Šum představuje jakýkoliv faktor, který může ovlivnit formu, obsah nebo porozumění sdělení. [3]

Obrázek 3 Schéma informačních toků [36]

Následující schéma informačních toků je navrženo s ohledem na model (viz. obrázek 3)

- Před samotným zahájením komunikace je klíčové získat co nejvíce informací o osobě, se kterou budeme jednat (tzv. komunikant). Čím lépe jsme s ním seznámeni, tím úspěšněji a efektivněji můžeme komunikovat a dosáhnout úspěchu v jednání.
- Při komunikaci je podstatné identifikovat cílovou skupinu, což nám umožní poskytnout relevantní informace.
- Důležité je také zjistit schopnosti komunikanta, abychom mohli vybrat vhodné komunikační kanály a poskytnout mu informace v přiměřeném čase, místě a kvalitě.
- Na základě získaných informací o schopnostech komunikanta je nezbytné formulovat sdělení tak, aby bylo rychle a efektivně pochopeno.
- I při snaze minimalizovat komunikační šumy je důležité být připraven na jejich výskyt a adekvátně reagovat. Je zásadní mít k dispozici konkrétní informace a alternativní řešení, která mohou pomoci vyjasnit nejasnosti v průběhu komunikace. Dále je důležité získat zpětnou vazbu, která umožní vyhodnotit, co je třeba zlepšit pro budoucí situace.

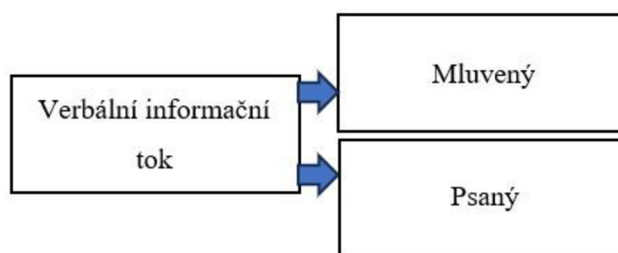
- Aby měla komunikace smysl, je nezbytné, aby osoba předávající informace vynaložila maximální úsilí, aby zaujala komunikanta a zajistila, že sdělení bude srozumitelné. Pokud toto není možné zajistit, není vhodné v komunikaci pokračovat. [3]

1.5.1. Kategorie informačních toků

Za primární rozdělení informačních toků, se dají považovat informační toky verbální a neverbální. Verbální využívají slova, zatímco neverbální zahrnují použití mimoslovních prostředků, jako jsou gesta, znaky a symboly. [5]

1.5.1.1. Informační toky verbální

Je to pojem, který označuje výměnu informací pomocí slov. Existuje šest typů verbálního informačního toku: přímý, nepřímý, mluvený, psaný, živý a reprodukováný. Jedná se o klíčový prvek společenského života. [4]

Obrázek 4 Obecné schéma informačních toků verbálních [4]

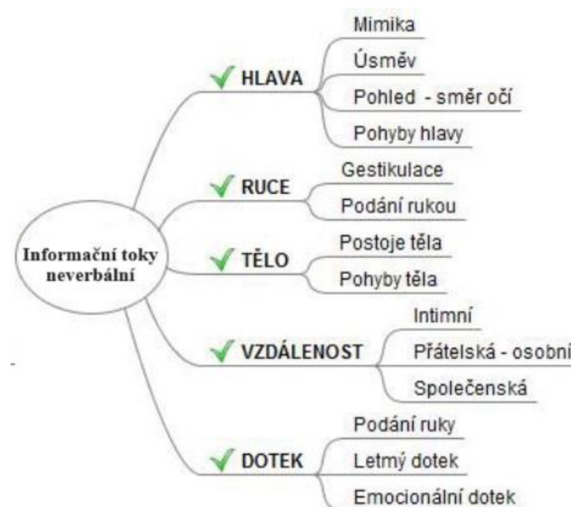
1.5.1.2. Informační toky neverbální

Toto spojení označuje především neverbální informační tok, který se týká gest a mimických výrazů, jež jsou projevem neúmyslného nebo nevědomého chování těla. Neverbální forma je ovlivněna prostředím a kulturou, ve které jedinec vyrůstá, což platí i pro formu verbální. [4]

Zde jsou některé způsoby, jak se neverbální typ zprávy může projevit ve spojitosti se zprávou verbální:

- Opakování a zesílení verbální zprávy se projevuje například tím, že když někdo položí otázku, kolikátého je dnes, můžeme odpovědět "třetího" a současně ukázat tři prsty, čímž zdůrazníme číslo, které máme na mysli. [4]
- Odporování můžeme pozorovat jak nevědomě, tak vědomě. To znamená, že i přes tvrzení dané osoby, že například splnil úkol z matematiky, její neverbální projevy mohou naznačovat opak, tedy že úkol nebyl splněn. [4]

- Reakce na verbální zprávu pouze neverbálními signály se může projevat například tím, že radost vyjadřujeme skákáním nebo se jednoduše jen usmíváme, což signalizuje pozitivní reakci na informaci. [4]
- Důraz nebo doplnění verbálního projevu se může projevat formou doplňkových gest, jako je například ťuknutí na stěnu, což dodává váhu samotnému verbálnímu sdělení. [4]
- Regulace pomocí neverbální komunikace slouží k monitorování a kontrole verbálního sdělení. Udržujeme oční kontakt a případně blízký fyzický kontakt, abychom ověřili, zda průběh komunikace odpovídá tomu, co je vyjádřeno slovně. [4]

Obrázek 5 Schéma informačních toků neverbálních [37]

1.5.2. Analýza informačních toků mezi OLH, OSSL a DVL

Mezi orgány státní správy lesů (OSSL), drobnými vlastníky lesa (DVL) a odbornými lesními hospodáři (OLH) probíhá rozsáhlá síť interakcí. Tato komunikace zapojuje širokou škálu subjektů. Někteří odborní lesní hospodáři vykonávají svou činnost pro více než 2000 drobných vlastníků lesa. Podle provedeného výzkumu většina odborných lesních hospodářů udržuje komunikaci s více než dvěma obcemi s rozšířenou působností (v průměru s 2,7 ORP). Stejně tak orgány státní správy lesů mohou udržovat kontakt s větším počtem odborných lesních hospodářů. [42]

Studie naznačují, že forma a způsob komunikace nejsou obvykle jednoznačně stanoveny, a výsledek často závisí na konkrétní situaci a osobních vztazích, ochotě a schopnostech jednotlivých zapojených stran, a také na jejich osobní motivaci nebo zájmu. Kompetence nejsou vždy striktně dodržovány. Například určitý odborný lesní hospodář mohl připravit řadu dopisů, které vyzývaly vlastníky lesů k akci v reakci na kůrovcovou kalamitu. Některé z těchto dopisů mohl poslat osobně (a zároveň zkopírovat pro orgány státní správy lesů), zatímco jiné předal orgánům státní správy lesů, aby tyto aktivity formálně zaznamenaly více činnosti (a případně

vyjádřily spokojenost s prací tohoto odborného lesního hospodáře u jeho nadřízeného, který rozhoduje o finančním ohodnocení). [42]

Jednotliví drobní vlastníci lesa uvádějí, že průměrně komunikují se svými odbornými lesními hospodáři 2,1krát ročně, avšak frekvence komunikace se mění v závislosti na konkrétní situaci (z toho důvodu není překvapivé, že odborní lesní hospodáři ve zkoumaném průzkumu odpověděli, že s vlastníky komunikují průměrně 3,25krát ročně). Převážná většina drobných vlastníků lesa (93 %) a odborných lesních hospodářů (68 %) hodnotí tuto frekvenci komunikace jako uspokojivou, avšak většina zbývajících by uvítala komunikaci častější. V rámci dotazování drobných vlastníků lesa byli osloveni pouze ti, kteří komunikují s odbornými lesními hospodáři, a přesto 2,8 % z nich uvedlo, že s odbornými lesními hospodáři nekomunikují vůbec. Tyto údaje jsou z výzkumů provedených v letech 2018 a 2019. [42]

1.6.Charakteristika výzkumného přístupu

Podle Kotlera je marketingový výzkum definován jako systematické získávání, sběr, analýza a hodnocení informací souvisejících s konkrétním problémem, kterému firma čelí. [6]

Podle Kozla a jeho kolegů je marketingový výzkum metodologií zaměřenou na systematické identifikování relevantních dat a informací, jejich sběr, analýzu, vyhodnocování a využívání při strategických rozhodnutích managementu, přičemž se soustředí na tvorbu hodnot pro předem stanovené trhy. [7]

1.6.1. Klasifikace výzkumu podle metody provádění

Primární výzkum, též nazývaný terénní výzkum, spočívá v přímém sběru potřebných dat v terénu. Tento typ výzkumu je využíván například při uvedení nového produktu na trh, kde nejsou k dispozici žádná data získaná sekundárním výzkumem. [8]

Sekundární výzkum, známý také jako výzkum z dokumentů, je proces studia již dostupných dat, často provedený za stolem. Tento typ výzkumu často předchází primárnímu výzkumu, protože sběr nových dat je často finančně náročnější než využití existujících informací. Nicméně, to neznamená, že primární výzkum není v takových situacích důležitý.

Pokud máme již nějaké informace ze sekundárního výzkumu, může být stále potřeba provést primární výzkum, aby bylo možné danou problematiku detailněji zkoumat. Sekundární výzkum totiž v některých případech nedokáže poskytnout dostatečné informace a je nezbytné ho doplnit o výzkum primární. [8, 9]

Kvalitativní výzkum je složen z řady interpretačních a materiálních praktik, které nám pomáhají hlouběji porozumět zkoumaným fenoménům. Tyto praktiky zahrnují různé metody sběru dat, jako jsou poznámky z terénu, rozhovory, konverzace, fotografie a nahrávky. V rámci kvalitativního výzkumu se uplatňuje interpretativní a naturalistický přístup, který spočívá v tom, že výzkumníci studují fenomény v jejich přirozeném prostředí a snaží se je interpretovat z hlediska významu, který mají pro jednotlivé jedince. [10, 11]

Kvantitativní výzkum je charakterizován jako původní, systematický a objektivní výzkum, který se zaměřuje na sběr numerických dat. Pro ověření hypotéz využívá kvantitativní výzkum logickou a statistickou analýzu dat. [10]

1.7. Vztah s veřejností

Vztah s veřejností, známý také jako public relations (PR), představuje systematický a plánovaný proces, který se zaměřuje na budování a udržování vzájemného porozumění a souladu mezi organizacemi a širokou veřejností. V tomto procesu mají vlastníci lesa významnou roli jako spolutvůrci PR, neboť jejich přímý vliv na hospodaření s lesními zdroji a ochranu přírodních hodnot hraje klíčovou roli při formování pozitivního vnímání a propagaci lesnického sektoru. Jejich účast a podpora jsou zásadní pro vytváření příznivého obrazu tohoto odvětví. [24]

Drobní vlastníci lesů mají k dispozici různé zdroje informací kromě odborných lesních hospodářů (OLH). Existuje celá řada subjektů, které zveřejňují informace o lesnictví, provozují osvětové a edukativní aktivity a podporují drobné vlastníky lesů (DVL). Tyto subjekty poskytují širokou škálu materiálů a publikací vhodných pro vlastníky lesů bez lesnického vzdělání, jako je například Rádce vlastníka lesa do 50 ha výměry I-V od Ústředí pro hospodaření územními lesy (ÚHUL) nebo projekt NekrmBrouka.cz. Nicméně mnoho užitečných informací nedosáhne potenciálních uživatelů, protože o nich nevědí. Tyto informace se ztrácejí v širokém spektru dalších dat a poskytovatelé často nemají dostatečné finanční prostředky na jejich propagaci a zviditelnění. [42]

Nyní můžeme začít zkoumat, jak se buduje vztah s veřejností, jak se získávají informace a jaké aspekty je důležité dodržovat v tomto procesu.

Osobní komunikace je primárně přímá a vyžaduje interaktivitu pro řešení situací. Zbývající prostředky se tedy zařazují do oblasti masové komunikace. Vzhledem k tomu lze zařadit komunikaci mezi veřejnou správou a občany převážně do této kategorie masové komunikace. [25]

Podobně jako v jiných vědeckých oblastech je nutné při aktivitách zaměřených na komunikaci s veřejností identifikovat hlavní problémy. Teprve poté lze vyvinout metody, které by vedly k správnému a efektivnímu jejich řešení. [22]

Komunikace je úspěšná, pokud jsou splněny následující předpoklady:

- Důvěryhodnost: tento předpoklad je klíčový pro akceptaci sdělení a zároveň pro případné nečekané změny v postojích veřejnosti, které mohou vzniknout před samotným sdělením informace.
- Obsahová jasnost sdělení: zajišťuje nezbytné porozumění a zabraňuje zkreslení poskytovaných informací.
- Kontinuálnost sdělení: tento bod se týká pravidelného a systematického oznámení údajů a zpráv.
- Vlastní pečlivá orientace v záležitostech tématu sdělení: vyžaduje se důkladné porozumění tématu, o kterém se má komunikovat.
- Redukce nadbytečných informací: cílem je prezentovat informace stručně a jasně, vyvarovat se nadbytečným detailům.
- Volba nejvhodnějšího komunikačního prostředku: je třeba vybrat ten nejefektivnější prostředek pro předání zpráv.
- Kontextuální adekvátnost: informace by měly odpovídat aktuální situaci v určeném prostředí. [25]

Taktéž je potřeba zmínit, že se vyskytují i negativní interakce úředníků s veřejností. Jejich příklady jsou:

- Úřad sám selektuje, co zveřejní veřejnosti a co zadrží.
- Preferuje se minimální sdělování informací; je-li to možné, úředník raději něco zatají, než zveřejní.
- Autoritativní diskvalifikace: úředníci se staví nad běžné občany a tvrdí, že mají lepší porozumění problémům než veřejnost, a proto na názory ostatních nedbají.
- Nepřipravenost: úřady neplánují dopředu vývoj situace a informace poskytované veřejnosti jsou často nedostatečné.
- Předčasné představení aktivit, které se následně realizují s jinými podmínkami nebo vůbec ne.
- Ztráta konzistence: informace o stejné problematice jsou prezentovány s různým obsahem než předchozí informace od jiných členů úřadu.

- Nedostatečná kvalita a znalost poskytovaných informací.
- Neexistence ochoty k diskusi a nedostatek flexibility ohledně změny názoru.
- Úřady nejsou ochotny diskutovat o problémech a měnit svůj postoj. Výběr nevhodného komunikačního kanálu, někdy je kladen důraz pouze na internetové platformy, což může minout lidi ve vyšším věku, kteří je nepoužívají.
- Nízká kontrola nad informačními zprávami, nedostatek mechanismů pro zpětnou vazbu a kontrolu obsahu informací, což může vést k chybám a nedorozuměním. [25]

Je tedy patrné, že názory a postoje občanů mají zásadní význam, zejména s ohledem na politický kontext. Úředníci ve veřejné správě mají klíčovou roli v přijímání negativních ohlasů od lidí, berou je v potaz a reagují na ně s ohledem na jejich potenciální vliv na vnímání činnosti veřejné správy. Tyto názory ovlivňují nejen pracovní prostředí, ale také pověst úřadů jako celku. [25]

Úroveň a kvalita komunikace mezi úřady a veřejností jsou bezesporu klíčovými faktory pro vytváření pozitivního vztahu k těmto institucím. Je nezbytné pravidelně a systematicky sledovat veřejné mínění, zhodnocovat používané komunikační kanály s důrazem na jejich účinnost, a především neustále zdokonalovat komunikační dovednosti, schopnosti a kompetence úředníků pro vedení pozitivního dialogu. Úředníci totiž zastupují celé orgány jak před médii, tak před občany. [25]

1.8. Dotazníkové metody ve výzkumu

Dotazníky patří mezi dlouhodobě osvědčené a často využívané prostředky pro shromažďování primárních dat v rámci marketingového výzkumu. [26] Je zacílen na výzkumné otázky a slouží k získávání nezbytných informací. [30]

Dotazníková technika nám umožňuje efektivně oslovit širší okruh respondentů a zároveň je ekonomicky a časově nenáročná. Struktura dotazníků obvykle zahrnuje tři hlavní formy. První formou jsou uzavřené otázky, které poskytují přesně definované možnosti odpovědí, jež si respondent vybírá. Druhá forma zahrnuje otevřené otázky, které umožňují respondentům vyjádřit své odpovědi vlastními slovy a poskytují tak hlubší vhled do jejich myšlení. Třetí možností je spojení obou předchozích forem, přičemž dotazník zahrnuje jak uzavřené otázky s předdefinovanými možnostmi odpovědí, tak otevřené otázky, které umožňují respondentům vyjádřit své odpovědi vlastními slovy. [31, 32]

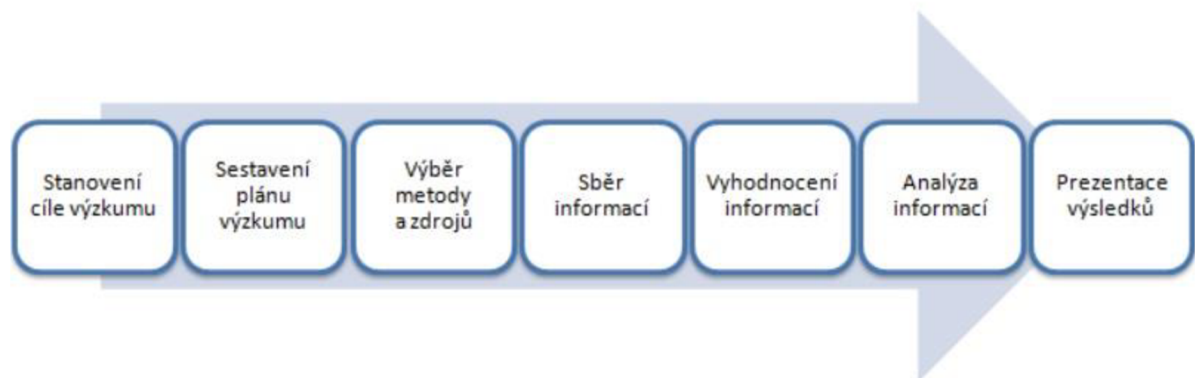
Výhody dotazníkové metody zahrnují dostatečný čas pro respondenty k zvážení odpovědi a snadnou administraci dotazníku. Navíc umožňuje využití grafických prezentací výsledků, což usnadňuje rychlé pochopení a objektivní vyhodnocení zkoumané problematiky. [28, 29]

Nevýhody dotazníkové metody zahrnují určitou míru nepřesnosti způsobenou různým výkladem otázek respondenty a možností, že odpovědi nebudou vždy pravdivé. [28]

1.8.1. Problémy při provádění dotazníkového šetření

Jak již bylo naznačeno, jedním z významných problémů při používání dotazníků spočívá v tom, že každý jednotlivec může interpretovat otázky odlišně a podle toho také odpovídat. Existuje také možnost, že osoba vyplňující dotazník nebo odpovídající na něj může záměrně uvést nepravdivé informace nebo zkreslit své odpovědi. [27]

Taktéž vzniká významný problém v situaci, kdy mnoho potenciálních respondentů odmítá reagovat. Tento jev se týká zejména těch, kteří jsou osloveni prostřednictvím elektronické pošty nebo sociálních médií. Z tohoto důvodu je v některých případech vhodnější oslovit respondenty osobně, neboť budou nuceni nějakým způsobem reagovat. Kromě toho můžeme pomocí jejich tělesného chování lépe posoudit, zda jim daný průzkum připadá důležitý nebo nebudou jevit dostatečnou snahu při vyplňování dotazníku. [27]

Obrázek 6 Schéma postupu výzkumu [41]

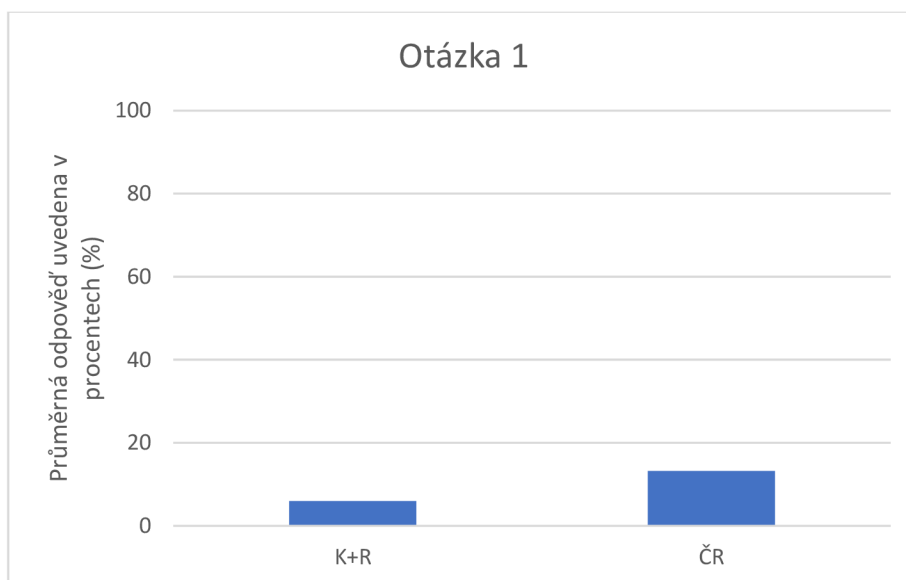
2. Praktická část

2.1. Zpracování dotazníku pro ORP

Dotazník, jehož výsledky jsou zde prezentovány, se zaměřuje na srovnání výsledků celostátního průzkumu s výzkumem, který se provedl v rámci ORP Kladno, Rakovník, Slaný a Beroun, nacházející se regionu Kladensko, Rakovnicko. Tento region je v následujících grafech značen jako K+R. Porovnání těchto výsledků umožňuje nahlédnout do specifických charakteristik a potřeb tohoto konkrétního regionu v oblasti lesního hospodářství.

Údaje zpracované v této části pocházejí z výzkumu orgánů státní správy lesů v obcích s rozšířenou působností, provedeného v rámci projektu NAZV QK1920272. Výzkum probíhal prostřednictvím telefonického dotazování pracovníků státní správy lesů, vybraných ze vzorku, ve druhé polovině listopadu 2019. Celkem na dotazník odpovědělo 66 pracovníků z 205 oslovených obcí s rozšířenou působností. Sběr dat provedla výzkumná agentura DataCollect, která je členem profesní organizace SIMAR, na základě dotazníku vypracovaného týmem projektu na Fakultě lesnické a dřevařské. Výsledky této kapitoly budou okomentovány v části Diskuze.

Otázka 1: Jaký podíl Vašeho pracovního času odhadujete, že zabírá agenda související s činnostmi OLH? (uveďte v procentech)

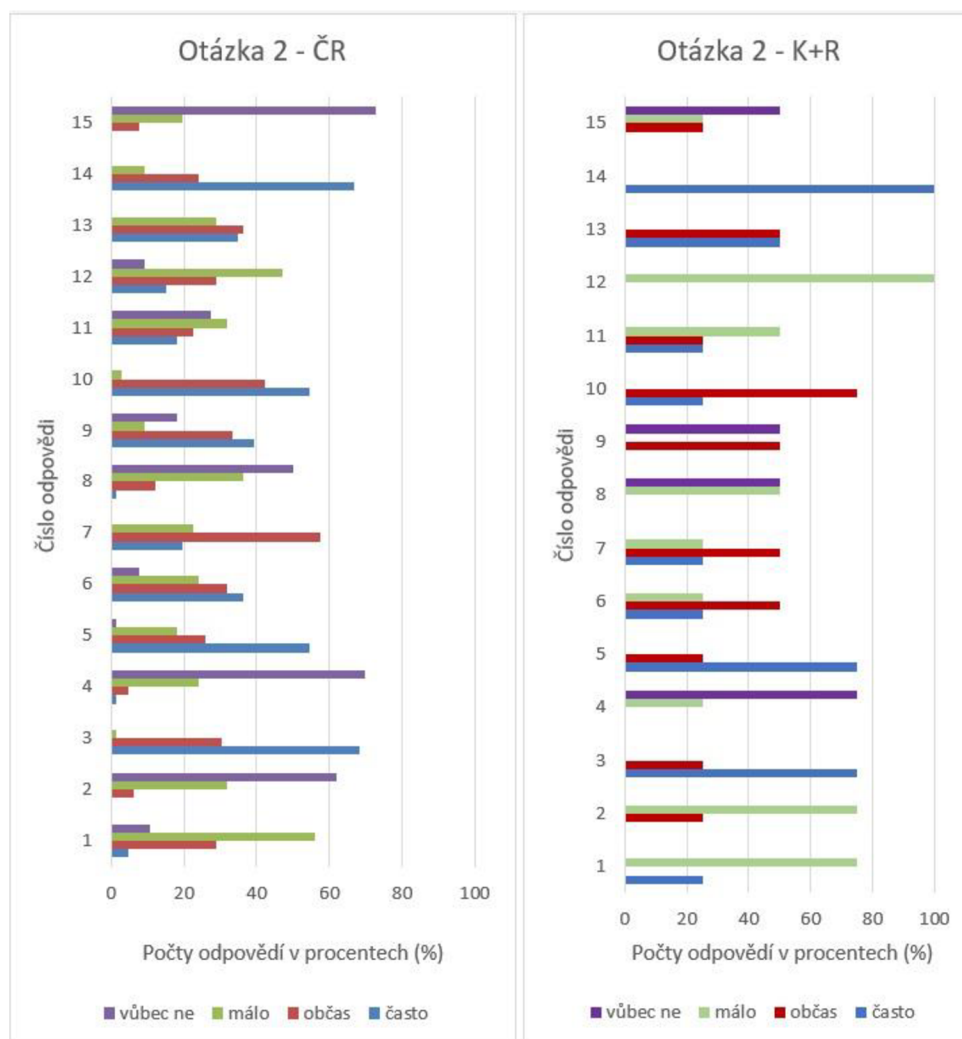

Obrázek 7 Časová náročnost agendy související s činnostmi OLH

Tento graf zobrazuje odhadovaný podíl času pracovníků ORP, kteří se věnují agendě spojené s činnostmi OLH. Pro srovnání jsou zde zobrazeny odpovědi z celostátního dotazování (ČR) a odpovědi z regionu Kladensko a Rakovnicko (K+R).

Otázka 2: S kým především komunikujete v rámci systému SSL nebo s dalšími souvisejícími subjekty?

1. Ministerstvo zemědělství
2. Ministerstvo životního prostředí
3. Krajské úřady
4. Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (Zkr. SVOL)
5. Jednotliví drobní vlastníci
6. Jiní vlastníci
7. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (Zkr. UHUL)
8. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, (Zkr. VÚHLM)
9. Nadřízené složky SSL
10. Kolegové v rámci SSL mimo podřízenost
11. Veřejnost laická
12. Veřejnost odborná
13. Orgány ochrany přírody
14. Lesy České republiky
15. Vojenské lesy

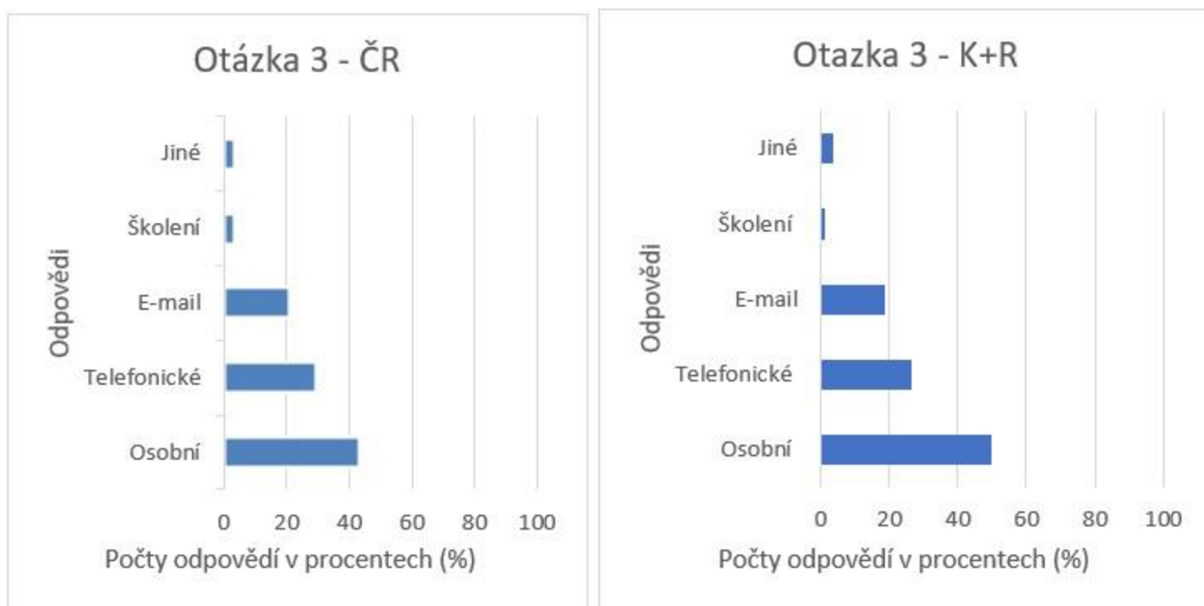

Obrázek 8 Komunikace v rámci SSL

Shoda mezi celostátním a regionálním průzkumem spočívá v tom, že nejčastěji komunikují s krajskými úřady, jednotlivými drobnými vlastníky, orgány ochrany přírody a Lesy České republiky. Celostátní průzkum také uvádí častou komunikaci s dalšími vlastníky, nadřízenými orgány SSL a s kolegy v rámci SSL mimo nadřízenost. Méně často komunikují se Sdružením vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR a Vojenskými lesy. Na regionální úrovni, konkrétně na Kladensku a Rakovnicku, jsou to nadřízené orgány SSL.

Otázka 3: Kolik procent tvoří jednotlivé formy poskytovaného poradenství?

1. Osobní
2. Telefonické
3. E-mailem
4. Školení
5. Jiné

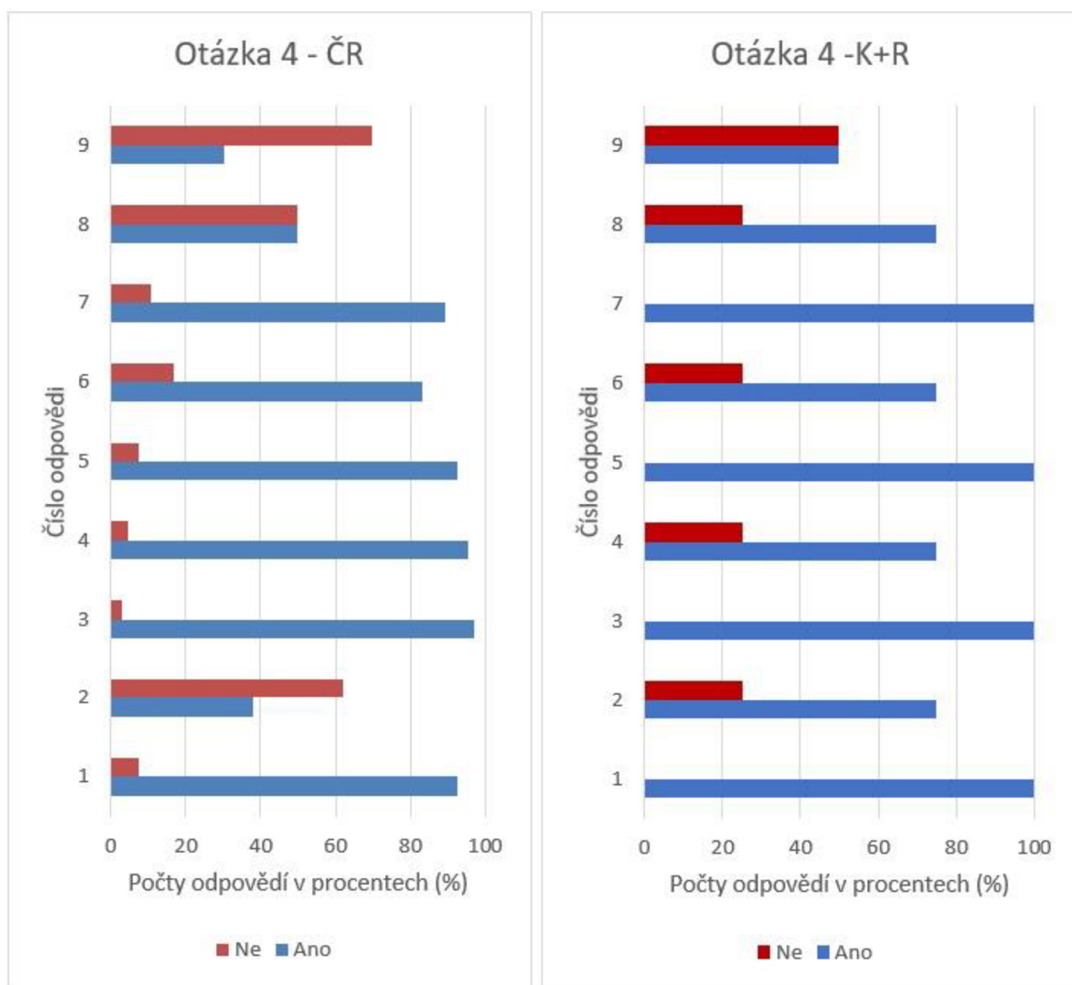

Obrázek 9 Kolik procent tvoří jednotlivé formy poskytovaného poradenství

Na grafu můžeme vidět, že jak celostátní, tak regionální výzkum naznačuje, že nejvíce se využívá osobního poradenství, následované poradenstvím poskytovaným telefonicky a prostřednictvím e-mailu.

Otázka 4: Které z následujících hlavních informačních zdrojů využíváte? Označte všechny, které používáte. ANO/NE

1. MZE
2. MŽP
3. Právní předpisy
4. Porady státní správy
5. Školení
6. Odborné časopisy
7. Účast na seminářích a konferencích
8. Výzkumné instituce
9. Jiné zdroje

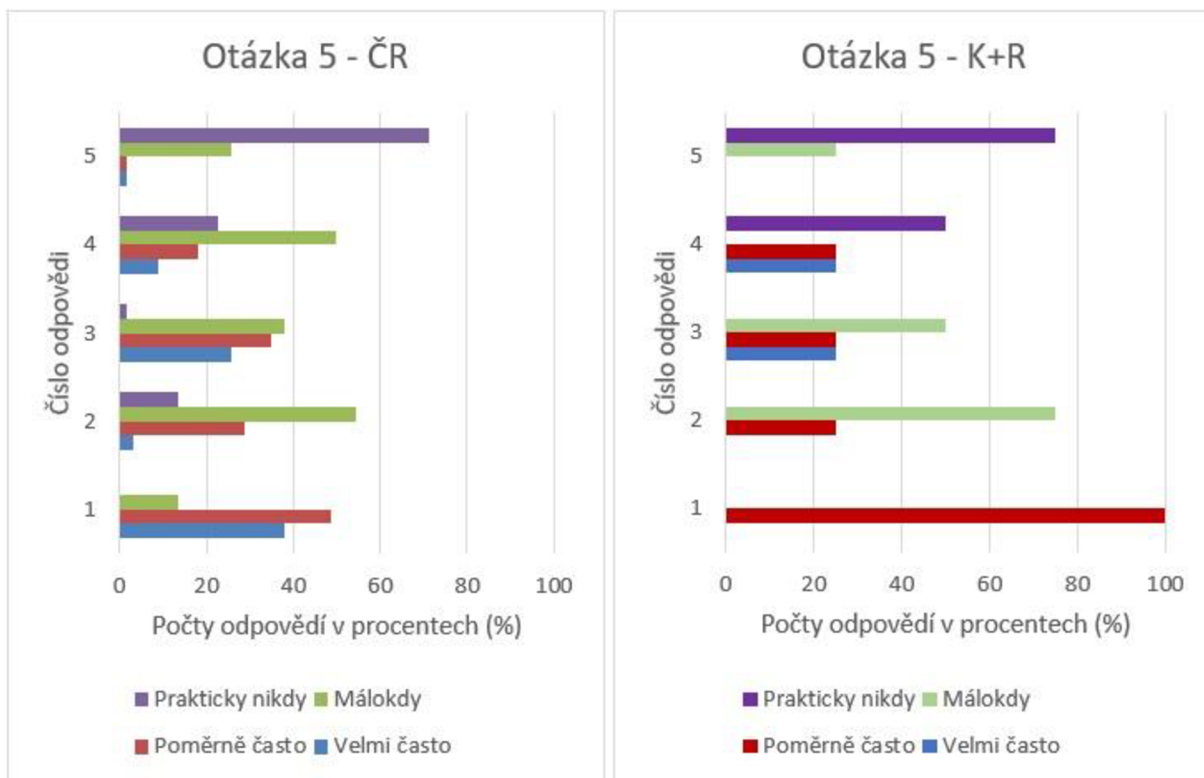

Obrázek 10 Využívané informační zdroje

Podle jak celostátního, tak regionálního výzkumu jsou nejčastěji používanými zdroji Ministerstvo zemědělství (MZE), právní předpisy, porady ze státní správy, školení, odborné časopisy a účast na seminářích či konferencích. K těmto zdrojům se v průzkumu regionu Kladensko, Rakovnicko přidávají i zdroje Ministerstva životního prostředí (MŽP) a výzkumné instituce. Také je na grafu vidět, že Ministerstvo životního prostředí není tak často využívaným zdrojem v celostátním měřítku oproti zkoumanému regionu.

Otázka 5: Jak často poskytl jste zmíněné informace? Vyberte z možností: velmi často, poměrně často, málokdy, prakticky nikdy.

1. Odborné poradenství týkající se lesnických problémů
2. Odborné poradenství týkající se podpor v LH
3. Odborné poradenství týkající se správního řízení
4. Poradenství v oblasti administrativy a výkaznictví
5. Ekonomické poradenství (např. Obchod se dřevem)

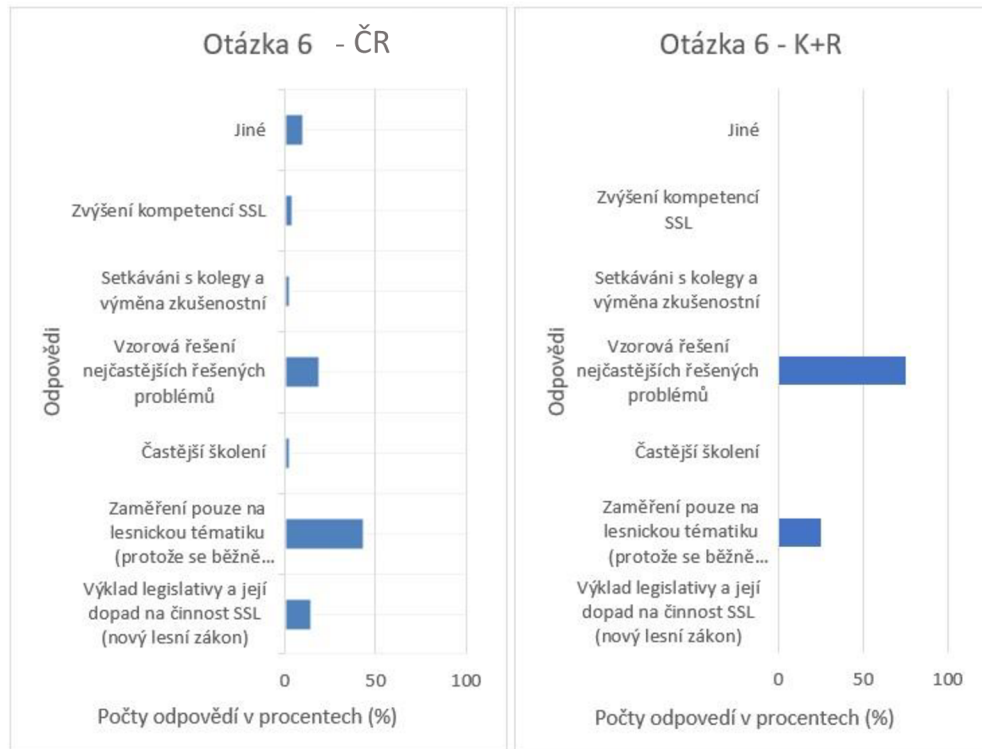

Obrázek 11 Frekvence poskytovaných informací

Z výzkumu vyplývá, že často se poskytuje odborné poradenství v oblasti lesnických problémů, avšak méně časté je poradenství týkající se podpor v lesním hospodářství. Poradenství v oblasti správního řízení, administrativy a výkaznictví je poskytováno výrazně méně často, a ekonomické poradenství se téměř nikdy neposkytuje.

Otázka 6: Jaké opatření by nejvíce přispělo k efektivitě vaší práce nebo by vám ji nejvíce usnadnilo?

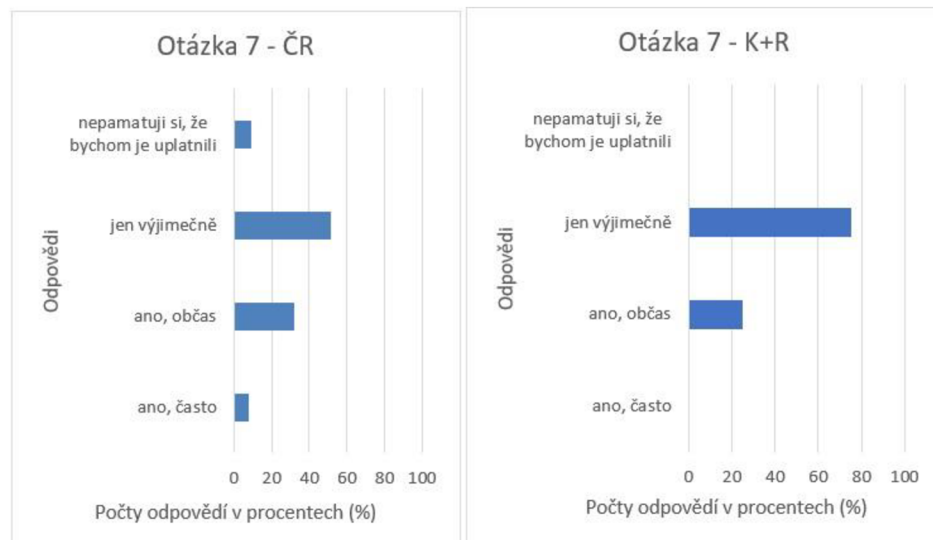
1. Výklad legislativy a její dopad na činnost SSL (nový lesní zákon)
2. Zaměření pouze na lesnickou tematiku (protože se běžně musím věnovat i jiným činnostem)
3. Častější školení
4. Vzorová řešení nejčastějších řešených problémů
5. Setkávání s kolegy a výměna zkušeností
6. Zvýšení kompetencí SSL
7. Jiné

Obrázek 12 Opatření pro efektivitu práce

Existuje zde shoda v tom, že nejúčinnější by bylo zaměřit se výhradně na lesnickou problematiku a snažit se poskytnout co nejvíce vzorových řešení pro nejčastější problémy.

Otázka 7: Provádíte sankce vůči vlastníkům kvůli jejich nečinnosti?

Obrázek 13 Sankce

Nejčastěji se v tomto grafu uvádí, že provádějí sankce vůči vlastníkům jen zřídka nebo občas.

Podrobnější komentáře k výsledkům tohoto šetření je možno nalézt v části Diskuze.

2.2. Dotazník pro OLH

V této sekci dochází k dotazování odborných lesních hospodářů prostřednictvím e-mailového dotazníkového průzkumu, kterému předcházela komunikace po telefonu. Průzkum se soustředí na problematiku ekosystémových služeb a s platbami s nimi spojenými. Dotazování byli 3 odborní lesní hospodáři, kteří poskytli subjektivní odpovědi na základě svého pohledu na současnou situaci. Výsledky této kapitoly budou analyzovány a využity v části Diskuze.

1. Prosím vyplňte tabulku, které obsahuje příklady ekosystémových služeb lesa.

U každého příkladu ohodnoťte jeho důležitost od 1 do 10 (1 = nejnižší, 10 = nejvyšší)

Typ ekosystémové služby	Respondent č. 1		Respondent č. 2		Respondent č. 3		Průměr hodnocení (zaok. na celá čísla)
	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	
Zdroj čisté vody	8	9	7	8	5	5	7
Vázání uhlíku	5	5	4	6	6	7	6
Rekreace a ekoturistika	4	2	5	8	4	8	5
Regulace klimatu	7	10	7	7	6	8	8
Přírodní místo výskytu zvěře, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	10	10	9	8	10	10	10
Protierozní ochrana	8	8	10	10	9	8	9
Ochrana proti povodním a záplavám	9	9	5	7	4	9	7
Houby, lesní plody, léčivé byliny	6	9	5	9	5	7	7
Estetická hodnota	2	4	1	2	2	3	2
Dřevo jako surovina	8	10	7	8	8	9	8

Obrázek 14 Hodnocení ekosystémových služeb od OLH

Odborní lesní hospodáři nejvíce oceňují služby spojené s ochranou před erozí, zásobováním dřevem, regulací klimatu a podporou biodiverzity. Dále jsou považovány za významné také služby poskytující pitnou vodu, ochranu proti povodním a poskytování lesních plodů. Naopak vázání uhlíku, rekreační aktivity, ekoturistika a estetická hodnota jsou hodnoceny jako méně významné služby.

2. Byli jste někdy dříve seznámeni s konceptem ekosystémových služeb lesa?

- Respondent č. 1:

a) Ano, byl/a jsem seznámen/a s konceptem ekosystémových služeb lesa.

- Respondent č. 2:

a) Ano, byl/a jsem seznámen/a s konceptem ekosystémových služeb lesa.

- Respondent č. 3:

a) Ano, byl/a jsem seznámen/a s konceptem ekosystémových služeb lesa.

3. Co si myslíte o konceptu platby za ekosystémové služby lesa? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

a) Považuji koncept platby za ekosystémové služby lesa za efektivní nástroj k ocenění přínosů, které lesní ekosystémy poskytují společnosti.

b) Myslím si, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.

- Respondent č. 2:

b) Myslím si, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.

e) Věřím, že koncept platby za ekosystémové služby lesa by měl být doplněn o vhodné politiky a regulace, aby byl účinný a spravedlivý.

- Respondent č. 3:

e) Věřím, že koncept platby za ekosystémové služby lesa by měl být doplněn o vhodné politiky a regulace, aby byl účinný a spravedlivý.

4. Jakým způsobem by mohly platby za ekosystémové služby lesa ovlivnit vaše rozhodování týkající se lesního hospodářství nebo správy lesa? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

b) Mohly by mi poskytnout finanční prostředky na realizaci dlouhodobých opatření pro zlepšení lesního hospodářství, jako je zalesňování, obnova lesních porostů nebo snižování emisí skleníkových plynů.

d) Tyto platby by mohly podpořit diverzifikaci mého lesního hospodářství, abych maximalizoval/a hodnotu poskytovaných ekosystémových služeb a příjmu z lesa.

- Respondent č. 2:

e) Platby za ekosystémové služby by mohly podpořit spolupráci s odborníky a zainteresovanými stranami na optimalizaci lesního hospodářství tak, aby byly zohledněny ekologické, sociální a ekonomické aspekty.

- Respondent č. 3:

d) Tyto platby by mohly podpořit diverzifikaci mého lesního hospodářství, abych maximalizoval/a hodnotu poskytovaných ekosystémových služeb a příjmu z lesa.

5. Jak by podle vás mohly platby za ekosystémové služby lesa přispět k ochraně a udržitelnému využívání lesního majetku? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

c) Mohly by vést k větší spolupráci mezi vlastníky lesního majetku, ochranářskými organizacemi a veřejným sektorem s cílem dosáhnout komplexní ochrany a udržitelného využívání lesů.

- Respondent č. 2:

c) Mohly by vést k větší spolupráci mezi vlastníky lesního majetku, ochranářskými organizacemi a veřejným sektorem s cílem dosáhnout komplexní ochrany a udržitelného využívání lesů.

d) Platby za ekosystémové služby by mohly financovat projekty obnovy lesních ekosystémů, což by přispělo k obnově degradovaných oblastí a zvýšení resilience lesního prostředí vůči změnám životního prostředí.

g) Poskytnutí finančních prostředků prostřednictvím platby za ekosystémové služby může umožnit vlastníkům lesního majetku investovat do dlouhodobých opatření na ochranu lesů a zachování jejich ekologických funkcí pro budoucí generace.

- Respondent č. 3:

e) Podpora platbami za ekosystémové služby může vést k lepšímu monitorování a hodnocení stavu lesních ekosystémů a zavedení efektivních managementových opatření pro jejich ochranu.

f) Platby za ekosystémové služby by mohly povzbudit výzkum a inovace v oblasti udržitelného lesního hospodářství a ekologického managementu, což by vedlo k pokroku v ochraně a udržitelném využívání lesního majetku.

6. Jaké rizika vidíte spojené s implementací platby za ekosystémové služby lesa?
(Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

b) Možnost vzniku nevyváženého rozdělení prostředků mezi vlastníky lesního majetku.

d) Riziko, že platby za ekosystémové služby mohou podkopat tradiční práva a zvyky místních komunit.

f) Riziko, že se platby za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

- Respondent č. 2:

a) Zvýšené riziko komodifikace přírodních zdrojů.

f) Riziko, že se platby za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

- Respondent č. 3:

a) Zvýšené riziko komodifikace přírodních zdrojů.

d) Riziko, že platby za ekosystémové služby mohou podkopat tradiční práva a zvyky místních komunit.

f) Riziko, že se platby za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

7. Jak by podle vás měly být platby za ekosystémové služby lesa prováděny a spravovány?
(Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

a) Transparentně a spravedlivě, s jasnými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb.

- Respondent č. 2:

a) Transparentně a spravedlivě, s jasnými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb.

g) S transparentním financováním a zodpovědným využitím veřejných prostředků, aby se zamezilo možným zneužitím a korupci.

- Respondent č. 3:

a) Transparentně a spravedlivě, s jasnými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb.

e) S dlouhodobou perspektivou a pružností v reakci na změny v životním prostředí a socioekonomické podmínky.

g) S transparentním financováním a zodpovědným využitím veřejných prostředků, aby se zamezilo možným zneužitím a korupci.

8. Pokud máte nějaké další komentáře nebo připomínky ohledně tématu platby za ekosystémové služby lesa, prosím sepište mi je v několika větách zde.

- Všichni oslovení respondenti nepříložili žádný komentář ani připomínku.

9. Jaký způsob vzdělávání či předávání informací v oblasti ekosystémových služeb lesa (platby, kritéria apod.) byste preferovali vy osobně?? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

g) Sdílení zkušeností s ostatními vlastníky lesa: Možnost sdílení zkušeností a osvědčených postupů s ostatními vlastníky lesa prostřednictvím komunitních setkání, diskusních fór nebo online platform.

- Respondent č. 2:

b) Konkrétní příklady a studie: Představení konkrétních příkladů a studií z praxe, které ukazují, jaké ekosystémové služby les poskytuje, a jak mohou být tyto služby efektivně využity.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

f) Inovativní technologie: Seznámení s inovativními technologiemi a přístupy, které mohou pomoci v optimalizaci využití ekosystémových služeb lesa, například prostřednictvím monitorování a analýzy dat.

- Respondent č. 3:

c) Poradenství od odborníků: Možnost konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

10. Jaký způsob vzdělávání či předávání informací v oblasti ekosystémových služeb lesa (platby, kritéria apod.) byste doporučovali ve vztahu k vlastníkům lesa? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

c) Poradenství od odborníků: Možnost konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa.

d) Workshopy a praktické ukázky: Organizace workshopů a praktických ukázek, během nichž by vlastníci lesa mohli vidět konkrétní příklady využití ekosystémových služeb a získat praktické dovednosti pro jejich implementaci.

- Respondent č. 2:

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

c) Poradenství od odborníků: Možnost konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa.

- Respondent č. 3:

c) Poradenství od odborníků: Možnost konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

11. Jak dlouho už vlastníte nebo spravujete lesní majetek?

- Respondent č. 1:

c) Více než 3 roky, ale méně než 10 let.

- Respondent č. 2:

d) Více jak 10 let.

- Respondent č. 3:

d) Více jak 10 let.

12. Jaké jsou vaše hlavní cíle při vlastnictví nebo správě lesního majetku? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1:

c) Mé hlavní cíle zahrnují kombinaci hospodaření s dřevem a ochranu přírodních zdrojů pro budoucí generace.

f) Mé cíle zahrnují i ekonomický zisk z lesního hospodaření, avšak s ohledem na dlouhodobou udržitelnost.

- Respondent č. 2:

a) Hlavním cílem mého vlastnictví/správy lesního majetku je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství

c) Mé hlavní cíle zahrnují kombinaci hospodaření s dřevem a ochranu přírodních zdrojů pro budoucí generace.

h) Udržet hodnotu majetku a předat ho dalším generacím

- Respondent č. 3:

a) Hlavním cílem mého vlastnictví/správy lesního majetku je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství

13. Pohlaví

- Všichni dotazovaní byli muži.

14. Věk

- První respondent udal svůj věk v rozmezí 35-44 let, zatímco další dva označili svůj věk v rozmezí 45-54 let.

15. Jaké je vaše dosažené vzdělání?

- Všichni tři respondenti označili, že dosáhli středoškolského vzdělání.

Podrobnější komentáře k výsledkům tohoto šetření je možno nalézt v části Diskuze.

2.3. Dotazník pro drobné vlastníky lesa

V této části probíhá dotazování drobných vlastníků lesa prostřednictvím e-mailového dotazníkového průzkumu, kterému předcházela komunikace po telefonu. Dotazník se zaměřuje na ekosystémové služby a s nimi spojené platby. Dotazováno bylo 5 drobných vlastníků, kteří poskytli subjektivní odpovědi na základě svého vnímání aktuální problematiky. Výsledky tohoto dotazování budou popsány v části Diskuze.

1. Prosím vyplňte tabulku, která obsahuje příklady ekosystémových služeb lesa.

U každého příkladu ohodnoťte jeho důležitost od 1 do 10 (1 = nejnižší, 10 = nejvyšší)

Typ ekosystémové služby	Respondent č. 1		Respondent č. 2		Respondent č. 3	
	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu
Zdroj čisté vody	6	10	7	8	8	8
Vázání uhlíku	7	8	7	7	6	7
Rekreace a ekoturistika	2	2	3	6	4	4
Regulace klimatu	5	7	7	9	9	9
Přirozené místo výskytu zvěře, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	8	8	10	10	10	10
Protierozní ochrana	8	9	10	10	10	10
Ochrana proti povodním a záplavám	3	3	5	8	8	8
Houby, lesní plody, léčivé byliny	2	2	3	6	7	7
Estetická hodnota	1	1	4	5	3	3
Dřevo jako surovina	9	10	10	10	10	10
Typ ekosystémové služby	Respondent č. 4		Respondent č. 5		Průměr hodnocení (zaok. na celá čísla)	
	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu		
Zdroj čisté vody	8	10	7	10	8	
Vázání uhlíku	7	8	6	8	7	
Rekreace a ekoturistika	1	1	2	1	3	
Regulace klimatu	9	10	7	9	8	
Přirozené místo výskytu zvěře, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	10	10	10	10	10	
Protierozní ochrana	6	6	8	10	9	
Ochrana proti povodním a záplavám	5	8	10	10	7	
Houby, lesní plody, léčivé byliny	4	2	5	5	4	
Estetická hodnota	1	1	2	1	2	
Dřevo jako surovina	10	10	10	10	10	

Obrázek 15 Hodnocení ekosystémových služeb od DVL

Dotazovaní vlastníci lesa zdůraznili, že nejvíce důležité jsou služby jako zdroje čisté vody, regulace klimatu, zachování biodiverzity, ochrana před erozí a využití dřeva jako suroviny. Služby jako vázání uhlíku, ochrana proti povodním a záplavám byly označeny jako středně důležité. Nejméně důležité faktory zahrnovaly rekreační aktivity, ekoturistiku, estetické hodnoty a sběr lesních plodů.

2. Byli jste někdy dříve seznámeni s konceptem ekosystémových služeb lesa?

- Respondent č. 1
- b) Ano, slyšel/a jsem o tom, ale nemám hlubší znalost.
- Respondent č. 2
- c) Ano, mám určité povědomí o tom, co zahrnují ekosystémové služby lesa.
- Respondent č. 3
- b) Ano, slyšel/a jsem o tom, ale nemám hlubší znalost.
- Respondent č. 4
- a) Ano, byl/a jsem seznámen/a s konceptem ekosystémových služeb lesa.
- Respondent č. 5
- c) Ano, mám určité povědomí o tom, co zahrnují ekosystémové služby lesa.

3. Co si myslíte o konceptu platby za ekosystémové služby lesa? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1
- b) Myslím si, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.
- d) Domnívám se, že platba za ekosystémové služby lesa by měla být spravedlivě distribuována a měla by zohledňovat zájmy lokálních komunit a vlastníků lesů.
- Respondent č. 2
- d) Domnívám se, že platba za ekosystémové služby lesa by měla být spravedlivě distribuována a měla by zohledňovat zájmy lokálních komunit a vlastníků lesů.
- Respondent č. 3
- b) Myslím si, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.
- Respondent č. 4
- b) Myslím si, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.
- c) Vidím v konceptu platby za ekosystémové služby lesa potenciál k podpoře biodiverzity a ochraně přírodního prostředí.
- e) Věřím, že koncept platby za ekosystémové služby lesa by měl být doplněn o vhodné politiky a regulace, aby byl účinný a spravedlivý.
- Respondent č. 5

d) Domnívám se, že platba za ekosystémové služby lesa by měla být spravedlivě distribuována a měla by zohledňovat zájmy lokálních komunit a vlastníků lesů.

f) Mám obavy ohledně možných negativních dopadů, a věřím, že je třeba pečlivě zvážit rizika spojená s implementací tohoto konceptu.

4. Jakým způsobem by mohly platby za ekosystémové služby lesa ovlivnit vaše rozhodování týkající se lesního hospodářství nebo správy lesa? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1

b) Mohly by mi poskytnout finanční prostředky na realizaci dlouhodobých opatření pro zlepšení lesního hospodářství, jako je zalesňování, obnova lesních porostů nebo snižování emisí skleníkových plynů.

d) Tyto platby by mohly podpořit diverzifikaci mého lesního hospodářství, abych maximalizoval/a hodnotu poskytovaných ekosystémových služeb a příjmu z lesa.

f) Platby za ekosystémové služby by mohly podpořit spolupráci s odborníky a zainteresovanými stranami na optimalizaci lesního hospodářství tak, aby byly zohledněny ekologické, sociální a ekonomické aspekty.

- Respondent č. 2

b) Mohly by mi poskytnout finanční prostředky na realizaci dlouhodobých opatření pro zlepšení lesního hospodářství, jako je zalesňování, obnova lesních porostů nebo snižování emisí skleníkových plynů.

- Respondent č. 3

b) Mohly by mi poskytnout finanční prostředky na realizaci dlouhodobých opatření pro zlepšení lesního hospodářství, jako je zalesňování, obnova lesních porostů nebo snižování emisí skleníkových plynů.

f) Platby za ekosystémové služby by mohly podpořit spolupráci s odborníky a zainteresovanými stranami na optimalizaci lesního hospodářství tak, aby byly zohledněny ekologické, sociální a ekonomické aspekty.

- Respondent č. 4

c) Platby za ekosystémové služby by mohly ovlivnit mé rozhodování tím, že bych zvážil/a ekonomické aspekty ochrany přírody a ekosystémů při plánování lesního hospodářství.

e) Mohly by mi umožnit investovat do technologií a metod, které zvyšují ekologickou efektivitu mé lesní správy a snižují negativní dopady na životní prostředí.

- Respondent č. 5

e) Mohly by mi umožnit investovat do technologií a metod, které zvyšují ekologickou efektivitu mé lesní správy a snižují negativní dopady na životní prostředí.

f) Platby za ekosystémové služby by mohly podpořit spolupráci s odborníky a zainteresovanými stranami na optimalizaci lesního hospodářství tak, aby byly zohledněny ekologické, sociální a ekonomické aspekty.

5. Jak by podle vás mohly platby za ekosystémové služby lesa přispět k ochraně a udržitelnému využívání lesního majetku? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1

c) Mohly by vést k větší spolupráci mezi vlastníky lesního majetku, ochranářskými organizacemi a veřejným sektorem s cílem dosáhnout komplexní ochrany a udržitelného využívání lesů.

e) Podpora platbami za ekosystémové služby může vést k lepšímu monitorování a hodnocení stavu lesních ekosystémů a zavedení efektivních managementových opatření pro jejich ochranu.

f) Platby za ekosystémové služby by mohly povzbudit výzkum a inovace v oblasti udržitelného lesního hospodářství a ekologického managementu, což by vedlo k pokroku v ochraně a udržitelném využívání lesního majetku.

- Respondent č. 2

a) Platby za ekosystémové služby by mohly motivovat vlastníky lesního majetku k ochraně lesních ekosystémů a udržitelnému hospodaření, protože by získali finanční odměnu za poskytované ekosystémové služby.

- Respondent č. 3

b) Tím, že by platby za ekosystémové služby podporovaly opatření na ochranu biodiverzity a zlepšení ekologické stability lesního majetku, by přispěly k dlouhodobé udržitelnosti lesního hospodářství.

e) Podpora platbami za ekosystémové služby může vést k lepšímu monitorování a hodnocení stavu lesních ekosystémů a zavedení efektivních managementových opatření pro jejich ochranu.

- Respondent č. 4

b) Tím, že by platby za ekosystémové služby podporovaly opatření na ochranu biodiverzity a zlepšení ekologické stability lesního majetku, by přispěly k dlouhodobé udržitelnosti lesního hospodářství.

d) Platby za ekosystémové služby by mohly financovat projekty obnovy lesních ekosystémů, což by přispělo k obnově degradovaných oblastí a zvýšení resilience lesního prostředí vůči změnám životního prostředí.

- Respondent č. 5

b) Tím, že by platby za ekosystémové služby podporovaly opatření na ochranu biodiverzity a zlepšení ekologické stability lesního majetku, by přispěly k dlouhodobé udržitelnosti lesního hospodářství.

6. Jaké rizika vidíte spojené s implementací platby za ekosystémové služby lesa?
(Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1

b) Možnost vzniku nevyváženého rozdělení prostředků mezi vlastníky lesního majetku.

c) Potenciální neúčelnost využití finančních prostředků a snížení efektivity programů.

f) Riziko, že se platba za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

- Respondent č. 2

d) Riziko, že platby za ekosystémové služby mohou podkopat tradiční práva a zvyky místních komunit.

- Respondent č. 3

c) Potenciální neúčelnost využití finančních prostředků a snížení efektivity programů.

f) Riziko, že se platba za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

- Respondent č. 4

e) Možnost zanedbání některých ekosystémových služeb ve prospěch těch, které jsou snáze měřitelné a hodnotitelné.

- Respondent č. 5

g) Potenciální narušení trhu s dřevem a dalšími lesními produkty v důsledku externích intervencí.

f) Riziko, že se platba za ekosystémové služby stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

7. Jak by podle vás měly být platby za ekosystémové služby lesa prováděny a spravovány?
(Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1

a) Transparentně a spravedlivě, s jasnými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb.

d) S koordinací mezi veřejnými institucemi, soukromým sektorem a nevládními organizacemi pro efektivní správu a implementaci programů.

- Respondent č. 2

f) S minimalizací administrativní zátěže a byrokracie pro účastníky programů, aby se maximalizovala efektivita a dosažení cílů.

- Respondent č. 3

a) Transparentně a spravedlivě, s jasnými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb.

d) S koordinací mezi veřejnými institucemi, soukromým sektorem a nevládními organizacemi pro efektivní správu a implementaci programů

- Respondent č. 4

c) S dostatečným monitorováním a hodnocením vlivu platby za ekosystémové služby na lesní ekosystémy a společenské prosperity.

d) S koordinací mezi veřejnými institucemi, soukromým sektorem a nevládními organizacemi pro efektivní správu a implementaci programů

- Respondent č. 5

b) S účastí a zapojením místních komunit a vlastníků lesního majetku při stanovování priorit a distribuci finančních prostředků.

g) S transparentním financováním a zodpovědným využitím veřejných prostředků, aby se zamezilo možným zneužitím a korupci.

8. Pokud máte nějaké další komentáře nebo připomínky ohledně tématu platby za ekosystémové služby lesa, prosím sepište mi je v několika větách zde.

- Všichni dotazovaní respondenti nevyužili možnost přidat komentář nebo připomínku.

9. Jaký způsob předávání informací týkajících v oblasti ekosystémových služeb lesa (plateb, kritérií atd.) byste preferovali?

- Respondent č. 1

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

b) Konkrétní příklady a studie: Představení konkrétních příkladů a studií z praxe, které ukazují, jaké ekosystémové služby les poskytuje, a jak mohou být tyto služby efektivně využity.

d) Workshopy a praktické ukázky: Organizace workshopů a praktických ukázek, během nichž by vlastníci lesa mohli vidět konkrétní příklady využití ekosystémových služeb a získat praktické dovednosti pro jejich implementaci.

- Respondent č. 2

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

- Respondent č. 3

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

b) Konkrétní příklady a studie: Představení konkrétních příkladů a studií z praxe, které ukazují, jaké ekosystémové služby les poskytuje, a jak mohou být tyto služby efektivně využity.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

- Respondent č. 4

c) Poradenství od odborníků: Možnost konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa.

d) Workshopy a praktické ukázky: Organizace workshopů a praktických ukázek, během nichž by vlastníci lesa mohli vidět konkrétní příklady využití ekosystémových služeb a získat praktické dovednosti pro jejich implementaci.

f) Inovativní technologie: Seznámení s inovativními technologiemi a přístupy, které mohou pomoci v optimalizaci využití ekosystémových služeb lesa, například prostřednictvím monitorování a analýzy dat.

- Respondent č. 5

a) Odborná školení a semináře: Účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

e) Informační materiály: Poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

10. Jak dlouho už vlastníte nebo spravujete lesní majetek?

- Respondent č. 1

c) Více než 3 roky, ale méně než 10 let.

- Respondent č. 2

d) Více jak 10 let.

- Respondent č. 3

b) Více než 1 rok, ale méně než 3 roky.

- Respondent č. 4

b) Více než 1 rok, ale méně než 3 roky.

- Respondent č. 5

d) Více jak 10 let.

11. Jaké jsou vaše hlavní cíle při vlastnictví nebo správě lesního majetku? (Zaškrtněte 1 až 3 odpovědi)

- Respondent č. 1

b) Prioritu přikládám ochraně biodiverzity a ekologické stability mého lesního majetku.

h) Udržet hodnotu majetku a předat ho dalším generacím.

- Respondent č. 2

a) Hlavním cílem mého vlastnictví/správy lesního majetku je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství.

- Respondent č. 3

- a) Hlavním cílem mého vlastnictví/správy lesního majetku je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství.
- b) Prioritu přikládám ochraně biodiverzity a ekologické stability mého lesního majetku.
- Respondent č. 4
- b) Prioritu přikládám ochraně biodiverzity a ekologické stability mého lesního majetku.
- d) Snažím se využít lesní majetek pro rekreační účely a podporu venkovních aktivit.
- e) Zaměřuji se na obnovu lesních ekosystémů a zvýšení jejich odolnosti vůči změnám životního prostředí
- Respondent č. 5
- a) Hlavním cílem mého vlastnictví/správy lesního majetku je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství.
- c) Mé hlavní cíle zahrnují kombinaci hospodaření s dřevem a ochranu přírodních zdrojů pro budoucí generace.
- h) Udržet hodnotu majetku a předat ho dalším generacím.

12. Pohlaví

- Všichni dotazovaní byli muži.

13. Věk

- Věk prvního, třetího a čtvrtého respondenta byl označen v rozmezí 25-34 let. Druhý respondent uvedl své rozmezí věku jako 55-64 let. Pátý respondent označil svůj věk jako 65 let a více.

14. Jaké je vaše dosažené vzdělání

- První a čtvrtý respondent absolvovali vysokoškolské vzdělání, zatímco druhý, třetí a pátý uvedli, že dosáhli středoškolského vzdělání.

Podrobnější komentáře k výsledkům tohoto šetření je možno nalézt v části Diskuze.

2.4. Tabulka pro návštěvníky lesa

V této části se provádí dotazování 5 návštěvníků lesa ohledně jejich subjektivního hodnocení ekosystémových služeb lesa. Bodová škála se pohybuje od 1, která vyznačuje nejméně významnou ekosystémovou službu, až po 10, což značí nejvýznamnější ekosystémovou službu. Výsledky jsou zaznamenány v tabulce a budou dále zhodnoceny v Diskuzi.

Typ ekosystémové služby	Respondent č. 1		Respondent č. 2		Respondent č. 3	
	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu
Zdroj čisté vody	6	10	10	10	2	3
Vázání uhlíku	3	3	5	6	2	2
Rekreace a ekoturistika	6	7	5	6	5	8
Regulace klimatu	3	3	8	9	3	4
Přirozené místo výskytu zvířete, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	5	10	9	10	5	8
Protierozní ochrana	2	1	5	5	2	2
Ochrana proti povodním a záplavám	4	6	7	5	3	3
Houby, lesní plody, léčivé byliny	8	8	2	2	6	6
Estetická hodnota	6	7	4	6	5	7
Dřevo jako surovina	1	3	3	3	2	2
Typ ekosystémové služby	Respondent č. 4		Respondent č. 5		Průměr hodnocení (zaok. na celá čísla)	
	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu	Váš názor v současnosti	Váš odhad v dlouhodobém horizontu		
Zdroj čisté vody	5	8	8	8	7	
Vázání uhlíku	2	1	6	6	4	
Rekreace a ekoturistika	4	7	5	8	6	
Regulace klimatu	5	6	4	4	5	
Přirozené místo výskytu zvířete, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	8	5	5	5	7	
Protierozní ochrana	3	2	8	8	4	
Ochrana proti povodním a záplavám	8	8	7	7	6	
Houby, lesní plody, léčivé byliny	7	7	4	4	5	
Estetická hodnota	5	8	8	9	7	
Dřevo jako surovina	2	5	8	8	4	

Obrázek 16 Hodnocení ekosystémových služeb od návštěvníků lesa

Podle tabulky subjektivního hodnocení důležitosti ekosystémových služeb, která je součástí tohoto výzkumu, je patrné, že návštěvníci lesa nejvíce oceňují služby spojené se zdroji čisté vody, zachováním biodiverzity a estetickou hodnotou lesa. Naopak služby jako vázání uhlíku, ochrana před erozí a využití dřeva jako suroviny jsou hodnoceny jako méně důležité.

2.5. Subjektivní hodnocení ekosystémových služeb lesa od OLH, DVL a návštěvníků lesa

V této části dochází k srovnání hodnocení ekosystémových služeb lesa ze strany OLH, DVL a návštěvníků. Bodová škála je nastavena od 1, což představuje nejméně významnou ekosystémovou službu, až po 10, což značí nejvýznamnější ekosystémovou službu.

Typ ekosystémové služby	OLH		DVL		Návštěvníci lesa	
	Průměrný názor v současnosti	Průměrný odhad v dlouhodobém horizontu	Průměrný názor v současnosti	Průměrný odhad v dlouhodobém horizontu	Průměrný názor v současnosti	Průměrný odhad v dlouhodobém horizontu
Zdroj čisté vody	7	7	7	9	6	8
Vázání uhlíku	5	6	7	8	4	4
Rekreace a ekoturistika	4	6	2	3	5	7
Regulace klimatu	7	8	7	9	5	5
Přirozené místo výskytu zvěře, ptáků a hmyzu (zajištění biodiverzity)	10	9	10	10	6	8
Protierozní ochrana	9	9	8	9	4	4
Ochrana proti povodním a záplavám	6	8	6	7	6	6
Houby, lesní plody, léčivé byliny	5	8	4	4	5	5
Estetická hodnota	2	3	2	2	6	7
Dřevo jako surovina	8	9	10	10	3	4

Obrázek 17 Subjektivní hodnocení ekosystémových služeb lesa od OLH, DVL a návštěvníků lesa

V tabulce jsou zaznamenány rozdíly v hodnocení jednotlivých ekosystémových služeb lesa podle typu hodnotitele, ať už jde o návštěvníka lesa, odborného lesního hospodáře nebo drobného vlastníka lesa. V porovnání s odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesa, kteří udělili vyšší bodová hodnocení v oblastech zajištění biodiverzity, dřeva jako suroviny, protierozní ochrany, regulace klimatu a vázání uhlíku, návštěvníci v těchto oblastech vyjádřili výrazně nižší bodové hodnocení důležitosti těchto ekosystémových služeb lesa. Existuje několik možných důvodů, proč lidé nekladou velký důraz na některé ekosystémové služby lesa. Jedním z nich je nedostatek informací. Lidé možná nemají dostatečné povědomí o tom, co přesně ekosystémové služby lesa zahrnují a jaký mají vliv na jejich životy. Dále může hrát roli prioritizace jiných problémů, lidé mohou považovat jiné problémy za naléhavější než ochranu lesních ekosystémů. Dalším faktorem může být nedostatek osobní zkušenosti, lidé, kteří nemají přímou zkušenost s důsledky změn v lesních ekosystémech, nemusí cítit naléhavou potřebu se o tuto problematiku zajímat. Také může hrát roli nedostatek motivace, pokud lidé nepovažují ekosystémové služby lesa za důležité nebo relevantní pro svůj život, mohou být méně motivováni projevovat o zkvalitnění těchto služeb zájem. Nakonec nedostatek efektivní komunikace a osvěty o důležitosti ekosystémových služeb lesa a jejich dopadech na životní prostředí a lidské blaho může také přispívat k nedostatku zájmu o tuto tematiku.

3. Diskuze

Diskuze je rozčleněna do čtyř hlavních částí, z nichž každá se zaměřuje na jiný aspekt. První část analyzuje obce s rozšířenou působností (ORP) v Kladenském a Rakovnickém regionu a srovnává je s celostátním průzkumem. Druhá část se věnuje dotazování odborných lesních hospodářů (OLH) ohledně ekosystémových služeb a plateb spojených s nimi. Třetí část zkoumá názory drobných vlastníků lesa na ekosystémové služby a související platby. Poslední, čtvrtá část, se zaměřuje na krátké dotazování návštěvníků lesa, kteří hodnotí důležitost různých ekosystémových služeb z jejich pohledu. Tato struktura diskuze umožňuje pohled na problematiku z různých úhlů a poskytuje komplexní přehled o tématu.

První otázka ohledně časové náročnosti činností odborných lesních hospodářů (OLH) naznačuje, že v rámci zkoumaného regionu se odhaduje, že časová náročnost je přibližně o polovinu menší než ve výsledcích celostátního výzkumu.

Druhá otázka se týká toho, s kým nejčastěji komunikují odborní lesní hospodáři (OLH) v rámci státní správy lesů (SSL), a případně s jakými dalšími souvisejícími subjekty. Shoda mezi celostátním a regionálním průzkumem spočívá v tom, že nejčastěji komunikují s krajskými úřady, jednotlivými drobnými vlastníky, orgány ochrany přírody a Lesy České republiky. Celostátní průzkum také uvádí častou komunikaci s dalšími vlastníky, nadřízenými orgány SSL a s kolegy v rámci SSL mimo nadřízenost. Subjekty, se kterými komunikují nejméně, jsou Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR a Vojenské lesy. V regionu Kladensko a Rakovnicko to jsou nadřízené orgány SSL.

V třetí otázce, která zkoumá procentuální zastoupení jednotlivých forem poskytovaného poradenství, je zjištěno, že jak celostátní, tak regionální výzkum shodně ukazují, že nejvíce se využívá osobního poradenství, a dále také poradenství poskytovaného telefonicky a prostřednictvím e-mailu. A právě proto je vhodné věnovat pozornost zdokonalení tohoto procesu předávání informací.

V otázce číslo čtyři se zkoumá, které hlavní informační zdroje respondenti využívají. Jak ukázal jak celostátní, tak regionální výzkum, nejčastěji používanými zdroji jsou zdroje Ministerstva zemědělství (MZE), právní předpisy, porady ze strany státní správy, školení, odborné časopisy a účast na seminářích či konferencích. Ve zkoumaném regionu se k těmto zdrojům ještě přidávají zdroje Ministerstva životního prostředí (MŽP) a výzkumné instituce. Výzkum však také ukázal, že Ministerstvo životního prostředí není tak často využívaným zdrojem v celostátním měřítku.

V páté otázce se ptáme, jaké druhy informací poskytují. Je zde shoda v tom, že často poskytují odborné poradenství ohledně lesnických problémů. Méně časté je poradenství týkající se podpor v lesním hospodářství. Výrazně méně často se poskytuje poradenství v oblasti správního řízení, administrativy a výkaznictví. Téměř nikdy se neposkytuje ekonomické poradenství.

V šesté otázce, která se týká opatření přispívajících k efektivitě práce obcí s rozšířenou působností, je shoda v tom, že nejvíce by pomohlo zaměřit se výhradně na lesnickou problematiku a aby bylo co nejvíce vzorových řešení nejčastějších problémů. Tím by se uvolnily prostředky a čas, které mohou být využity k řešení lesnických záležitostí, a zároveň by se mohlo lépe řešit nejčastěji se vyskytující problémy.

V poslední otázce se dotazník ptá na to, zda provádějí sankce vůči vlastníkům kvůli jejich nečinnosti. Nejčastější odpověď zní, že jenom výjimečně nebo občas. Z toho lze usuzovat, že není tolik vlastníků, kteří by nejevili jakoukoliv činnost.

V rámci druhé části, která zkoumá názory odborných lesních hospodářů na ekosystémové služby lesa a příslušné platby, jsem prováděl dotazníkové šetření mezi třemi odbornými lesními hospodáři.

V první otázce, která se zaměřuje na subjektivní hodnocení významu ekosystémových služeb, vyplývá z výsledků, že podle dotazovaných odborných lesních hospodářů jsou nejvíce ceněny služby jako je ochrana před erozí, zásobování dřevem, regulace klimatu a podpora biodiverzity. Zároveň jsou však považovány za významné také služby spojené s poskytováním pitné vody, ochranou proti povodním a taktéž služby poskytující lesní plody. Naopak, jako nejméně významné z pohledu dotazovaných se ukazují služby jako vázání uhlíku, rekreační aktivity, ekoturistika a estetická hodnota.

Druhá otázka se zaměřuje, zda byli někdy dříve seznámeni s konceptem ekosystémových služeb lesa. Všichni tři odpověděli kladně, že s tímto konceptem seznámeni byli.

Třetí otázka se zabývá názorem respondentů na koncept platby za ekosystémové služby. Opakovaně se vyskytující odpovědi naznačují, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření. Dále uvádí, že věří v potřebu doplnění konceptu platby za ekosystémové služby vhodnými politikami a regulacemi, aby byl účinný a spravedlivý.

Otázka čtvrtá se zaměřuje na to, jak by mohly platby za ekosystémové služby ovlivnit rozhodování dotazovaných odborných lesních hospodářů. Nejčastější odpověď naznačuje, že

tyto platby by mohly podpořit diverzifikaci lesního hospodářství, aby byla maximalizována hodnota poskytovaných ekosystémových služeb a příjmu z lesa.

Pátá otázka se zaměřuje na to, jak by platby za ekosystémové služby mohly podle respondentů přispět k ochraně lesa a udržitelnému využívání lesního majetku. Nejčastější odpověď naznačuje, že by mohly vést k větší spolupráci mezi vlastníky lesního majetku, ochrannými organizacemi a veřejným sektorem s cílem dosáhnout komplexní ochrany a udržitelného využívání lesů.

V otázce šest, která se týká rizik spojených s implementací platby za ekosystémové služby lesa, se nejčastěji objevily obavy, že tyto platby mohou podkopat tradiční práva a zvyky místních komunit. Dále se zde také objevila obava z možného zvýšeného rizika komodifikace přírodních zdrojů a z toho plynoucích důsledků. Dalším zaznamenaným rizikem je možnost, že se platby za ekosystémové služby stanou pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku. Je klíčové, aby taková rizika byla pečlivě monitorována a správně adresována prostřednictvím vhodně navrženého systému, který bude schopen reagovat na případné problémy. Současně je důležité, aby byly šířeny relevantní informace a aby byly vyvráceny možné nesprávné představy prostřednictvím dostupných informačních zdrojů.

Otázka sedm zkoumá, jak by podle respondentů měly být prováděny a spravovány platby za ekosystémové služby lesa. Nejčastěji uváděnými odpověďmi bylo, že by tyto platby měly být realizovány transparentně a spravedlivě, s jasně definovanými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb. Respondenti rovněž zdůrazňují důležitost zodpovědného využívání veřejných finančních prostředků, aby bylo zamezeno možnému zneužití a korupci.

Na osmou otázku, která se týká případných dalších komentářů nebo připomínek ohledně tématu platby za ekosystémové služby lesa, žádný z respondentů nereagoval.

Devátá otázka se týká preferovaného způsobu vzdělávání nebo předávání informací v oblasti ekosystémových služeb lesa, včetně platby za ně a příslušných kritérií. Respondenti nejčastěji uváděli možnost informačních materiálů. Tato možnost zahrnuje poskytnutí informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

Desátá otázka se zabývá doporučeným způsobem vzdělávání a předávání informací v oblasti ekosystémových služeb lesa, zejména pro vlastníky lesa. Respondenti nejčastěji uváděli doporučení poradenství od odborníků. Tato možnost zahrnuje konzultace s odborníky v oblasti lesnictví a životního prostředí, kteří by mohli poskytnout konkrétní rady a doporučení

ohledně optimalizace využití ekosystémových služeb lesa. Kromě toho byla v rámci odpovědi doporučována účast na odborných školeních a seminářích, které se zaměřují na ekosystémové služby lesa a mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

Poslední otázka se zabývá cíli dotazovaných při správě lesního majetku. Nejčastěji uváděnými cíli jsou hospodaření s dřevem, zajištění udržitelného lesního hospodářství a ochrana přírodních zdrojů pro budoucí generace.

V rámci třetí části, která se zaměřuje na dotazování drobných vlastníků lesa týkající se ekosystémových služeb lesa a souvisejících plateb, se provedlo dotazování pomocí dotazníku u pěti drobných vlastníků lesa.

První otázka se týkala subjektivního hodnocení důležitosti ekosystémových služeb. Z výsledků vyplývá, že podle dotazovaných vlastníků lesa jsou nejvíce důležité služby, jako jsou zdroje čisté vody, regulace klimatu, zajištění biodiverzity, protierozní ochrana a dřevo jako surovina. Naopak služby, jako je vázání uhlíku, ochrana proti povodním a záplavám, byly označeny jako středně důležité. Nejméně důležité faktory z hlediska dotazovaných zahrnovaly rekreaci, ekoturistiku, estetické hodnoty a lesní plody.

Otázka číslo dva se zabývala tím, zda byli dotazovaní dříve seznámeni s konceptem ekosystémových služeb. Všichni dotazovaní potvrdili, že mají povědomí o tom, co ekosystémové služby představují. Nicméně, někteří z nich uvedli, že jejich znalosti v této oblasti nejsou zcela hluboké, jak by si zřejmě představovali.

Třetí otázka se zaměřuje na názory vlastníků lesa ohledně konceptu platby za ekosystémové služby. Nejčastější odpovědi naznačují, že vlastníci vnímají platby za ekosystémové služby lesa jako motivaci k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření.

Čtvrtá otázka se zabývá tím, jak by mohly platby za ekosystémové služby lesa ovlivnit rozhodování vlastníků lesa v oblasti lesního hospodářství nebo správy lesa. Dotazovaní respondenti nejčastěji odpovídali, že platby za ekosystémové služby by mohly podpořit spolupráci s odborníky a dalšími zainteresovanými stranami, aby se optimalizovalo lesní hospodářství s ohledem na ekologické, sociální a ekonomické faktory.

Pátá otázka se zaměřuje na to, jak by mohly platby za ekosystémové služby lesa přispět k ochraně a udržitelnému využívání lesního majetku podle vlastníků lesa. Nejčastější odpověď naznačuje, že platby za ekosystémové služby by podporovaly opatření na ochranu biodiverzity a zlepšení ekologické stability lesního majetku, čímž by přispěly k dlouhodobé udržitelnosti lesního hospodářství.

Dotazník v šesté otázce zkoumá rizika, která vlastníci lesa spojují s implementací platby za ekosystémové služby lesa. Nejčastěji uváděným rizikem je obava, že platba za ekosystémové služby se stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku.

V sedmé otázce, která se zaměřuje na způsob provádění a správy platby za ekosystémové služby lesa podle vlastníků lesa, byla nejčastěji uváděna odpověď, že by mělo být spravováno a prováděno s koordinací mezi veřejnými institucemi, soukromým sektorem a nevládními organizacemi. Tento přístup má za cíl dosáhnout efektivní správy a implementace programů podpory ekosystémových služeb lesa.

Na osmou otázku, která umožňovala vlastníkům lesa vyjádřit další komentáře a připomínky ohledně problematiky plateb za ekosystémové služby, žádný z dotazovaných nezareagoval.

U deváté otázky, která se ptala na preferovaný způsob předávání informací v oblasti ekosystémových služeb lesa (plateb, kritérií atd.), nejvíce respondentů uvedlo, že by nejraději využívali odborná školení a semináře. Tato možnost zahrnuje účast na odborných školeních a seminářích zaměřených na ekosystémové služby lesa, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi. Dále by přijali i možnost využití Informačních materiálů, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít.

Poslední otázka se zabývá hlavními cíli dotazovaných při vlastnictví nebo správě lesního majetku. Nejčastěji uváděným cílem je hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství. Dalšími často zmíněnými cíli jsou ochrana biodiverzity, udržení ekologické stability lesního majetku a možnost udržet hodnotu majetku a předat ho dalším generacím.

Ve čtvrté části, která vyhodnocuje hodnocení důležitosti ekosystémových služeb lesa u návštěvníků lesa bylo dotazováno 5 respondentů.

V rámci tabulky, která zkoumá subjektivní hodnocení důležitosti ekosystémových služeb, vyplývá, že podle dotazovaných návštěvníků lesa jsou nejvíce ceněny služby, jako jsou zdroje čisté vody, zajištění biodiverzity a estetická hodnota lesa. Střední důležitost přiřkládají rekreaci, ekoturistice, ochraně proti povodním a záplavám, regulaci klimatu a sběru lesních plodů. Naopak jako nejméně důležité hodnotí vázání uhlíku, ochranu před erozí a dřevo jako surovinu. Tento výzkum naznačuje, že návštěvníci lesa možná nejsou plně informováni o významu určitých ekosystémových služeb, jako je například ochrana proti erozi, která může být klíčová pro udržení stability půdy. Stejně tak nevykazují vysoký zájem o dřevo jako surovinu, což naznačuje, že tuto službu možná v jejich perspektivě nevyužívají. Proto by bylo vhodné

směrovat informace také jejich směrem, aby mohli lépe ocenit a pochopit význam těchto ekosystémových služeb.

4. Závěr

Hlavním záměrem mé diplomové práce bylo provést analýzu informačních toků, které podporují rozvoj ekosystémových služeb lesa, zejména v rámci spolupráce orgánů státní správy s dalšími subjekty v lesním hospodářství. Zvláštní pozornost jsem věnoval situaci v regionech Kladensko a Rakovnicko, kde jsem zkoumal interakce mezi orgány státní správy, drobnými vlastníky lesů a odbornými lesními hospodáři. Mým cílem bylo identifikovat existující trendy a komunikační kanály, které podporují nebo brání efektivnímu využívání ekosystémových služeb v těchto oblastech.

Součástí mé práce bylo také zkoumání možností zvýšení zapojení a participace drobných vlastníků lesů a odborných lesních hospodářů na rozhodovacím procesu týkajícím se ekosystémových služeb. Důkladná analýza informačních toků a spolupráce mezi jednotlivými aktéry v lesním hospodářství může vést k identifikaci překážek a potenciálních oblastí zlepšení v podpoře a rozvoji ekosystémových služeb v regionech Kladensko a Rakovnicko.

Na základě diskuze lze formulovat vzhledem k jednotlivým subjektům následující doporučení:

Pro zvýšení efektivity a kvality osobního, telefonického a e-mailového poradenství v rámci ORP je klíčové investovat do odborného školení zaměstnanců, modernizovat technologické prostředky pro rychlou a efektivní komunikaci s občany a poskytnout jim snadný přístup k informačním zdrojům, které mohou pomoci při jejich dotazech a rozhodování. Dále je důležité u všech ORP implementovat online rezervační systém pro snadnou domluvu schůzek a pravidelně sbírat zpětnou vazbu od občanů, aby bylo možné identifikovat oblasti potřebující zlepšení a přijmout odpovídající opatření.

V rámci ekosystémových služeb lesa se z pohledu OLH při dotazování zjistilo, že je důležité neustále informovat, že platba za ekosystémové služby lesa může motivovat k ochraně lesů a udržitelnému lesnímu hospodaření. Dále je potřeba zdůraznit, že je nezbytné doplnit koncept platby za ekosystémové služby vhodnými politikami a regulacemi, aby byl účinný a spravedlivý. Je nezbytné propagovat, že platby za ekosystémové služby lesa mohou podporovat diverzifikaci lesního hospodářství, což umožní maximalizovat hodnotu poskytovaných ekosystémových služeb a příjmu z lesa. Také je třeba neustále zmiňovat fakt, že by mohly vést k větší spolupráci mezi vlastníky lesního majetku, ochranářskými organizacemi a veřejným sektorem s cílem dosáhnout komplexní ochrany a udržitelného využívání lesů.

Je důležité, aby platby za ekosystémové služby neohrožovaly tradiční práva a zvyky místních komunit, ani nepřispívaly k riziku komodifikace přírodních zdrojů. Dále je třeba zabránit tomu, aby se staly dalším byrokratickým břemenem pro vlastníky lesního majetku. Tyto platby by měly být prováděny transparentně a spravedlivě, s jasně stanovenými kritérii pro hodnocení poskytovaných ekosystémových služeb. Je rovněž klíčové zajistit zodpovědné využívání veřejných finančních prostředků, aby se předešlo možnému zneužití a korupci.

Také se doporučuje více využívat poskytování informačních materiálů pro OLH, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by obsahovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít, jako preferovaný způsob vzdělávání a předávání informací v této oblasti. Tímto způsobem lze efektivně předat relevantní informace a kritéria související s platbami za ekosystémové služby lesa.

Pro vlastníky lesa odborní lesní hospodáři doporučují poskytovat poradenství od odborníků v oblasti lesnictví a životního prostředí jako preferovaný způsob vzdělávání a předávání informací o ekosystémových službách lesa. To zahrnuje konzultace s odborníky, kteří mohou poskytnout konkrétní rady a doporučení ohledně optimalizace využití těchto služeb. Dále se doporučuje účastnit se odborných školení a seminářů zaměřených na ekosystémové služby lesa a platbami s nimi spojenými, které mohou být pořádány odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi.

Od OLH je také doporučeno brát v úvahu nejčastěji uváděné cíle dotazovaných při správě lesního majetku, kterými jsou hospodaření s dřevem, zajištění udržitelného lesního hospodářství a ochrana přírodních zdrojů pro budoucí generace. Je důležité tyto cíle zohlednit a aktivně rozvíjet informace a strategie spojené s jejich dosažením.

U drobných vlastníků lesa je doporučeno, aby byli důkladněji seznámeni s konceptem ekosystémových služeb. Zatímco všichni respondenti potvrdili povědomí o tom, co tyto služby zahrnují, někteří z nich naznačili, že jejich znalosti v této oblasti nejsou zcela hluboké, jak by si představovali. Doporučuje se poskytnout jim vhodnou formou další informace a zdroje, které by jim pomohly lépe porozumět a uvědomit si význam ekosystémových služeb.

Jelikož vlastníci vnímají koncept plateb za ekosystémové služby jako motivaci k ochraně lesa, biodiverzity a udržitelnému lesnímu hospodaření, doporučuje se poskytnout více konkrétních informací o tom, jaké výhody a přínosy může tento koncept přinést, aby vlastníci ještě lépe pochopili jeho potenciál a přínos pro udržitelné hospodaření s lesy.

Drobní vlastníci lesa by mohli nejvíce profitovat z účasti na odborných školeních a seminářích týkajících se ekosystémových služeb lesa, které by mohly být pořádány

odbornými organizacemi, univerzitami nebo vládními institucemi. Zároveň by mohli využít informační materiály, jako jsou brožury, letáky nebo videa, které by poskytovaly základní informace o ekosystémových službách lesa a způsoby, jak je využít. Je proto důležité soustředit se na tyto možnosti předávání informací a neustále je zdokonalovat. Nejčastěji zmiňovaným rizikem ohledně plateb za ekosystémové služby lesa je obava, že platba se stane pouze dalším byrokratickým zatížením pro vlastníky lesního majetku. Je proto důležité být připraven na tyto obavy a mít k dispozici vzorové řešení, které by tyto obavy eliminovaly.

Drobní vlastníci lesa doporučují se zaměřit na cíle jako jsou hospodaření s dřevem a zajištění udržitelného lesního hospodářství. Kromě toho je důležité zohlednit cíle spojené s ochranou biodiverzity, udržením ekologické stability lesního majetku a zachováním hodnoty majetku pro budoucí generace. Tyto poznatky ohledně hlavních cílů by mohly hrát důležitou roli v rámci přijatelné propagace a sdílení informací pro vlastníky ohledně plateb za ekosystémové služby lesa.

Ve srovnání s odbornými lesními hospodáři a drobnými vlastníky lesa, kteří přidělili vyšší bodová hodnocení v oblastech jako je zajištění biodiverzity, využití dřeva jako suroviny, protierozní ochrana, regulace klimatu a vázání uhlíku, návštěvníci v těchto oblastech vyjádřili výrazně nižší bodové hodnocení důležitosti těchto ekosystémových služeb lesa. Je nutné zvýšit povědomí o důležitosti těchto služeb, aby i širší veřejnost, jako jsou například návštěvníci lesa, projevovali větší zájem o jejich pochopení a přispívali k jejich zlepšení.

Navrhované změny a doporučení byly zaměřeny na optimalizaci tohoto procesu a zvýšení jeho efektivity v souladu se specifickými potřebami a charakteristikami daných lokalit.

Pro získání komplexnějšího pohledu na danou problematiku by bylo vhodné provést další výzkumy v různých lokalitách s větším počtem respondentů, aby bylo možné porovnat výsledky a lépe porozumět faktorům ovlivňujícím danou situaci. Tím by se mohla zlepšit kvalita a relevance získaných dat pro budoucí rozhodování a implementaci strategií v oblasti ekosystémových služeb lesa a plateb s nimi spojenými. Je nezbytné, aby tyto další výzkumy byly pečlivě navrženy a řízeny, aby poskytly co nejpřesnější a nejdůvěryhodnější informace.

Použitá literatura – zdroje

- 1) ADAIR, John Eric. *Efektivní komunikace*. Praha: Alfa Publishing, 2004. Management (Alfa Publishing). ISBN 80-86851-10-9.
- 2) CAYWOOD, Clarke L. *Public relations: řízená komunikace podniku s veřejností*. Brno: Computer Press, 2003. Business books (Computer Press). ISBN 80-7226-886-4.
- 3) FORET, Miroslav. *Marketingová komunikace*. 3., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3432-0.
- 4) MIKULÁŠTÍK, Milan. *Komunikační dovednosti v praxi*. 2., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2010. Manažer. ISBN 978-80-247-2339-6.
- 5) FORET, Miroslav. *Komunikace s veřejností*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 1994. ISBN 80-210-1034-7.
- 6) ČICHOVSKÝ, Ludvík, Miloš VÍTEK a Hana SVOBODOVÁ. *Marketingový výzkum*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-86730-75-2.
- 7) KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-0966-X.
- 8) KARLÍČEK, Miroslav, Miloš VÍTEK a Hana SVOBODOVÁ. *Základy marketingu*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2018. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5869-5.
- 9) MOZGA, Jaroslav, Miloš VÍTEK a Hana SVOBODOVÁ. *Marketingový výzkum*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2001. Expert (Grada). ISBN 80-704-1471-5.
- 10) BENZO, Riccardo, Marwa Gad MOHSEN a Chahid FOURALI. *Marketing research: Planning, Process, Practice*. 1. SAGE Publications, 2017. ISBN 9781526422330.
- 11) KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3527-6.
- 12) PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2002. ISBN 80-86395-21-9.
- 13) KÁŇA, Pavel, Karel SCHELLE a Andrea PELIKÁNOVÁ SCHELLE. *Základy veřejné správy: komentář*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Ostrava: Montanex, 2004. Varia (Montanex). ISBN 80-722-5139-2.

- 14) PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- 15) POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.
- 16) HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7179-254-3.
- 17) PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012. ISBN 978-80-7239-281-0.
- 18) HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
- 19) POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-098-0.
- 20) GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-652-1.
- 21) DROBNÍK, Jaroslav, Karel SCHELLE a Andrea PELIKÁNOVÁ SCHELLE. *Lesní zákon: komentář*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-425-3.
- 22) TOMANCOVÁ, Jaroslava, Karel SCHELLE a Andrea PELIKÁNOVÁ SCHELLE. *Správní právo*. 2., přepracované a rozšířené vydání. [Boskovice]: Albert, 2009. Expert (Grada). ISBN 978-80-7326-161-0.
- 23) MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- 24) KOUDELKA, Jan, Oldřich VÁVRA a Hana SVOBODOVÁ. *Marketing: principy a nástroje*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2007. Expert (Grada). ISBN 978-80-86730-19-6.
- 25) UPLINSKÝ, Josef a Šárka BRYCHTOVÁ. *Komunikace ve veřejné správě*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. ISBN 80-7194-653-2.
- 26) MALÝ, Václav, Michal PILÍK a Michaela PODANÁ. *Marketingový výzkum: teorie a praxe*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2008. Varia (Montanex). ISBN 978-80-245-1326-3.

- 27) KOTLER, Philip, Gary ARMSTRONG a Michaela PODANÁ. *Marketing: teorie a praxe*. [4. vyd.]. Praha: Grada, c2004. Varia (Montanex). ISBN 80-247-0513-3.
- 28) CHOVANCOVÁ, Miloslava, Michal PILÍK a Michaela PODANÁ. *Marketing II: komentář*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2006. Varia (Montanex). ISBN 80-731-8380-3.
- 29) MCCARTHY, E. Jerome, William D. PERREAULT a Hana SVOBODOVÁ. *Základy marketingu*. 2., přepracované a rozšířené vydání. Praha: Victoria Publishing, 1995. Expert (Grada). ISBN 80-856-0529-5.
- 30) PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.
- 31) KOTLER, Philip a KELLER, Kevin Lane. *Marketing management*. [4. vyd.]. Přeložil Tomáš JUPPA, přeložil Martin MACHEK. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4150-5.
- 32) ZIKMUND, William G., Steven WARD, Ben LOWE, Hume WINZAR a Barry J. BABIN. *Marketing Research: Asia Pacific Edition with Student Resource*. 2. Cengage Learning Australia Pty Limited, 2011. ISBN 978-0170183345.
- 33) *Zákon č. 289/1995 Sb.* Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-289>. [cit. 2024-03-25].
- 34) *Kdo je drobný vlastník lesa?* Online. Dostupné z: <https://lesweb.brno.cz/blog/kdo-je-drobný-vlastník-lesa>. [cit. 2024-03-22].
- 35) *Základní principy fungování obce a jejích orgánů*. Online. Dostupné z: <https://www.priuckazastupitele.cz/zakladni-principy-fungovani-obce-a-jejich-organu/>. [cit. 2024-03-19].
- 36) *KOMUNIKAČNÍ MODEL*. Online. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/KOMUNIKA%C4%8CN%C3%8D%20MODEL>. [cit. 2024-03-20].
- 37) *Úvod do psychologie*. Online. Dostupné z: <https://psychickeobtezovani.webnode.cz/news/uvod-do-psychlogie/>. [cit. 2024-03-20].
- 38) *Ekosystémy a kvalita lidského života: rámec pro hodnocení : zpráva pracovní skupiny pro koncepční rámec Ekosystémového hodnocení milénia : český překlad Souhrnu publikace*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2003. ISBN 80-7212-266-5.
- 39) SAARIKOSKI, Heli; JAX, Kurt; HARRISON, Paula A.; PRIMMER, Eeva; BARTON, David N. et al. Exploring operational ecosystem service definitions: The case of boreal

- forests. Online. *Ecosystem Services*. 2015, roč. 14, s. 144-157. ISSN 22120416. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2015.03.006>. [cit. 2024-03-28].
- 40) REID, Walter V. *Ekosystémy a lidský blahobyt: syntéza : zpráva Hodnocení ekosystémů k miléniu*. Praha: Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, 2005. ISBN 80-239-6300-7.
- 41) *Výzkum trhu*. Online. Dostupné z: <https://www.neubertmarketing.cz/marketingove-sluzby/vyzkum-trhu/>. [cit. 2024-03-22].
- 42) Riedl, M., Jarský, V., Hes, P., Hrib, M., 2020: *Komunikační strategie - zajištění optimálního toku informací ve vztahu ke skupině drobných vlastníků lesa a k odborným lesním hospodářům*. Certifikovaná metodika. Praha. 118 s.